

An Bhruiséil, 12.7.2013
COM(2013) 312 final/2

2013/0164 (COD)

CORRIGENDUM.

Annule et remplace le document COM(2013) 312 final du 29/05/2013
Concerne toutes les versions linguistiques

Togra le haghaidh

RIALACHÁIN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

**lena mbunaítear Clár Copernicus agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE)
Uimh. 911/2010**

(Téacs atá ábhartha maidir leis an LEE)

{SWD(2013) 190 final}
{SWD(2013) 191 final}

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

Copernicus an t-ainm nua ar an gClár Eorpach um Breathnadóireacht na Cruinne, GMES (Faireachán Domhanda don Chomhshaol agus don tSlándáil). Le Rialachán (AE) Uimh. 911/2010 GMES a bunaíodh Copernicus, nó le bheith níos cruinne, a bunaíodh réamhtheachtaí Copernicus, mar chlár de chuid an AE. Cumhdaítear leis an Rialachán na gníomhaíochtaí uile lena n áirithítear soláthar neamhbhriste sonraí agus faisnéise atá cruinn agus iontaofa maidir le ceistanna comhshaoil agus ábhair slándála d'úsáideoirí atá i bhfeighil ar bheartais a cheapadh, a chur chun feidhme agus faireachán a dhéanamh orthu, san AE agus ina chuid Ballstát. Tá Copernicus dírithe ar rochtain a sholáthar don Eoraip ar fhaisnéis agus ar shonraí breathnadóireachta atá iontaofa, neamhspleách agus leanúnach. Is é is aidhm d'infheistíocht an AE na bearnaí breathnadóireachta a dhúnadh, rochtain a sholáthar ar shócmhainní atá ann cheana agus seirbhísí oibríochtúla a fhorbairt.

Sé Sheirbhís atá i struchtúr Copernicus: Faireachán Muirí, faireachán Atmaisféir, faireachán Talún agus faireachán Athraithe Aeráide, i dteannta tacaíochta don Éigeandáil agus don tSlándáil. Baineann Copernicus úsáid as sonraí ó shaitilítí agus ó bhraiteoirí *in-situ* amhail baoithe, balúin nó braiteoirí aeir chun faisnéis agus réamhfhaisnéis bhreisluacha atá tráthúil agus iontaofa a sholáthar chun tacaíocht a thabhairt, mar shampla, do thalmhaíocht agus iascach, d'úsáid talún agus pleanáil uirbeach, don chomhrac in aghaidh dóiteáin foraoise, don fhreagairt i gcás tubaistí, d'iompar muirí nó d'fhaireachán ar thruailliú aeir.

Cuireann Copernicus le cobhsaíocht agus fás eacnamaíoch trí fheidhmeanna tráchtála a fheabhsú (seirbhísí iarteachtacha, mar a thugtar orthu) i mórán earnálacha éagsúla trí rochtain chuimsitheach agus oscailte ar shonraí breathnadóireachta agus ar tháirgí faisnéise Copernicus. Tá sé ar cheann de na cláir atá le cur chun feidhme faoi An Eoraip 2020, straitéis maidir le fás cliste, inbhuanaithe agus uileghabhálach, agus áiríodh é i dtionscnamh beartais thionsclaíoch An Eoraip 2020 toisc na tairbhí a bhaineann leis do réimse leathan beartas de chuid an Aontais.

Ní féidir le Ballstáit aonair an fhreagracht maidir le maoiniú do shaothrú agus athnuachan bonneagair spáis, a rinneadh le cistí ón AE agus cistí idir-rialtasacha, a bhaint amach go barrmhaith, de dheasca na gcostas lena mbaineann. I réimse na breathnadóireachta spásbhunaithe don mheitéareolaíocht oibríochtúil, tá a gcuid acmhainní tugtha le chéile ag na Stáit Eorpacha chun satailítí meitéareolaíochta a fhorbairt agus a shaothrú faoi chuimsiú na hEagraíochta Eorpaí chun Sochar a Bhaint as Satailítí Meitéareolaíochta (EUMETSAT). Rinne Stáit Eorpacha forbairt freisin ar léiritheoirí satailítí comhshaoil tríd an nGníomhaireacht Spáis na hEorpa (ESA) nó trí ghníomhaireachtaí spáis naisiúnta. Ní raibh ar a gcumas, áfach, dul i gcomhar lena chéile maidir le maoiniú do chlár oibríochtúla i réimse an fhaireacháin ar an gcomhshaol. Tá an gá leis na breathnadóireachtaí sin práinneach anois, i bhfianaise an bhrú pholaitiúil atá ar údarais phoiblí, agus atá ag dul i méid, cinní eolacha a dhéanamh i réimsí an chomhshaoil, na slándála agus an athraithe aeráide agus i bhfianaise an ghá atá le comhaontuithe idirnáisiúnta a chomhlíonadh.

Níl sé ar chumas na mBallstát, i gcás na seirbhísí a bhfuil cumhdach pan-Eorpach agus domhanda acu, cuspoirí an ghnímh bheartaithe a bhaint amach go leormhaith, ós rud é gur gá na hionchuir ó na Ballstáit éagsúla a chur le chéile ar an leibhéal Eorpach. Is fearr a d'fhéadfaí seirbhísí eile a sholáthar (e.g. léarscáileanna éigeandála nó léarscáileanna faireacháin talún téamacha a bhfuil raon feidhme tíreolaíoch níos teoranta iontu) ar an leibhéal Eorpach ar dhá chúis. Ar an gcéad dul síos bheadh barainneachtaí scála ann dá ndéanfaí bainistiú níos comhtháite agus níos láraithe ar na sonraí ionchuir ó bhraiteoirí sa spás nó *in-situ*.

Ar an dara dul síos, le seirbhísí faireacháin na Cruinne a bheith á soláthar ar bhealach comhordaithe ar fud na mBallstát is féidir dúbláil a sheachaint agus feabhsáitear an faireachán ar chur chun feidhme reachtaíocht chomhshaoil an AE ar bhonn critéar atá trédhearcach agus oibiachtúil. Is le faisnéis inchomparáide arna cur le chéile ag leibhéal na mBallstát amháin is féidir cur chun feidhme éifeachtach na reachtaíochta comhshaoil a fhíorú, reachtaíocht ina dtugtar aghaidh i mórán cásanna ar fhadhbanna atá gan teorainn agus ar fadhbanna idirnáisiúnta iad dá bhrí sin.

Lena chois sin, le gníomhaíocht ar an leibhéal Eorpach, cruthófar barainneachtaí scála ónar féidir luach níos fearr a fháil ar airgead poiblí. Is léir dá bhrí sin go dtagann breisluach le gníomhaíocht ar leibhéal an AE.

Ón uair a bunaíodh an clár i leith tá an AE agus ESA tar éis breis agus EUR 3.2 billiún a leithdháileadh air dá fhorbairt. Cuireadh cuid mhaith de bhuiséad an GMES ar leataobh don fhorbairt ar shatailítí breathnadóireachta: na Fairtheoirí. Cuireadh é sin i gcrích le ranníocaíocht EUR 738 milliún ón gCoimisiún le Clár Eilimint Spáis GMES (GSC) de chuid ESA.

Beidh Copernicus á maoiniú ag téama Spáis an tSeachtú Creatchlár le haghaidh Taighde agus Forbartha Teicneolaíochta (CC7) agus ag an GMES agus a chlár Oibríochtaí Tosaigh go dtí deireadh na bliana 2013. Ós rud é go mbeidh Copernicus réidh le tús a chur lena chéim oibríochtúil, beidh Rialachán nua de dhíth ó 2014 ar aghaidh. I gcomhréir le cuspóirí na Teachtaireachta "Clár Oibre chun an CAI 2014-2020 a shimpliú"¹, tabharfar sainmhíniú níos fearr leis an Rialachán seo ar rialachas an chlár, go háirithe ról an Choimisiúin, cuspóirí an chlár agus táscairí lena bhféadfaí faireachán éifeachtach a dhéanamh ar a chur chun feidhme agus aistriú gan fadhbanna ó na gníomhaíochtaí reatha a áirithiú. Tá forálacha sa Rialachán atá beartaithe chomh maith chun nósanna imeachta airgeadais comhréireacha a bhunú, go háirithe maidir le cuid mhór den chlár atá le cur chun feidhme go neamhdhíreach. I bhfianaise an tsimpliúcháin agus "rialála cliste", ba cheart a thabhairt ar aird go bhfuil sé mar aidhm ag Copernicus caighdeán na reachtaíochta a fheabhsú trí uirlisí faireacháin bunaithe ar fhianaise a sholáthar.

Sa Teachtaireacht uaidh dar teideal 'Buiséad don Eoraip 2020' (COM (2011) 500 final an 29.06.2011), thug an Coimisiún le fios go raibh sé beartaithe GMES a chistiú lasmuigh den chreat airgeadais ilbhliantúil sa tréimhse ó 2014 go 2020, i bhfianaise uasteorainneacha bhuiséad an AE. Dhiúltaigh an Pharlaimint don togra sin ina rún P7_TA(2012)0062 an 16 Feabhra 2012. Sna conclúidí ón gComhairle Eorpach an 7-8 Feabhra 2013 maidir leis an gCreat Airgeadais Ilbhliantúil (CAI), foráiltear gur cheart an clár a mhaoiniú faoi fho-cheannteideal 1a den chreat airgeadais, le uasleibhéal gealltanais de EUR 3,786 milliún (praghsanna 2011) le leagan síos sa Rialachán CAI.

2. TORTHAÍ NA gCOMHAIRLIÚCHÁN LEIS NA PÁIRTITHE LEASMHARA AGUS MEASÚNUITHE TIONCHAIR

Ón uair a cruthaíodh Biúró GMES an Choimisiúin Eorpaigh in 2006, tá próiseas leanúnach de chomhairliúcháin le geallsealbhóirí ar bun maidir le GMES. Is é an chéad toradh a bhí leis an bpróiseas comhairliúcháin sin, próiseas a seoladh leis an Teachtaireacht dár teideal "GMES: ó choincheap go réaltacht"², gur glacadh an Teachtaireacht ó 2008 dar teideal "GMES: cúram pláinéid níos sábháilte".³ Tugadh faoi chomhairliúchán breise d'fhonn an togra ón gCoimisiún

¹ COM (2012) 42 final an 8 Feabhra 2012

² COM (2005) 565 final an 10 Samhain 2005

³ COM (2008) 748 final an 11.12.2008.

le haghaidh Rialacháin maidir leis an gclár Eorpach um fhaireachán na Cruinne (GMES) agus a oibríochtaí tosaigh (ón mbliain 2011 go dtí an bhliain 2013)⁴ agus an Teachtaireacht dar teideal "Faireachán Domhanda don Chomhshaol agus don tSlándáil (GMES): Na Dúshláin agus na Chéad Chéimeanna Eile don Eilimint Spáis"⁵.

Ó theacht i bhfeidhm an Rialacháin GMES in 2010, lean an comhairliúchán leis na Ballstáit agus le húsáideoirí ar aghaidh trí na comhlachtaí rialachais nua a bunaíodh leis an Rialachán féin: an Coiste GMES agus an Fóram Úsáideoirí atá comhdhéanta d'ionadaithe na n-úsáideoirí poiblí.

Deimhníodh sa chomhairliúchán go bhfuil suim á léiriú sa Chlár Copernicus agus go bhfuil gá leis agus – anois go mbeidh sé ina chlár de chuid an AE i ndáiríre – díríonn sé ar na roghanna éagsúla ó thaobh dearadh de, go háirithe i gcás na Seirbhísí Copernicus. Chuir na geallsealbhóirí in iúl go bhfuil an fháil gan idirbhriseadh ráthaithe ar an bhfaisnéis a thagann ó na Seirbhísí Copernicus ina bunchloch le go mbeidh rath ar an gclár agus le go dtiocfaidh na tairbhí iomlána uaidh.

Rinneadh measúnú tionchair in 2011 agus foilsíodh na príomhchonclúidí i nDoiciméad SEC (2011) 867 final an 28.06.2011, a ghabhann leis an togra ón gCoimisiún maidir leis an gCreat Airgeadais Ilbhliantúil, COM (2011) 500. Tá an measúnú tionchair curtha in oiriúint anois agus cuireadh na moltaí a rinne an Bord um Measúnú Tionchair san áireamh. Is é an breithniú polaitiúil ar chomh úsáideach agus atá sé an clár Copernicus a mhaoiniú sa CAI an t-athrú a bhí ann ó 2011 i leith. Measann an Coimisiún, dá bhrí sin, go bhfuil sé tráthúil anois togra foirmiúil a dhéanamh.

Ba cheart a thabhairt faoi deara, áfach, gur ghá an togra a athchoigeartú i dtaca leis an méid a comhaontaíodh faoi uasteorainn an Chreata Airgeadais Ilbhliantúil, faoina ndearnadh laghdú os cionn EUR 2 billiún ar an togra tosaigh ón gCoimisiún. D'fhonn soláthar na seirbhíse a chaomhnú, bhí ar an gCoimisiún forbairtí nua a ghearradh siar san eilimint spáis chun athnuachan agus nuachóiriú a dhéanamh ar an gcumas breathnadóireachta. Glacfaidh ESA chuici an fhreagracht as an bhforbairt ar an gcéad ghlúin Fairtheoirí eile.

Tá tábhacht ag baint le ceist na húinéireachta ar shócmhainní na heiliminte spáis Copernicus agus ní féidir í a bhreithniú gan na cearta ná an fhreagracht a thugtar le húinéireacht den sórt sin don úinéir a chur san áireamh. Tá na cearta iomlána is féidir ag an úinéir, lena n-áirítear an ceart chun úsáide, chun aistrithe agus chun diúscartha.

Agus cinneadh á dhéanamh ar cheart úinéireacht a ghlacadh ar shócmhainní na heiliminte spáis, is gá dhá chéim a aithint: Le linn na chéad chéime, i.e. an Creat Airgeadais Ilbhliantúil atá ann faoi láthair, ní raibh an AE ina ranníocóir le clár de chuid ESA ag ráta tuairim is 30 % agus ní raibh na cistí aige chun ról ceannaireachta a ghlacadh maidir le heilimint spáis Copernicus a threorú. Lena chois sin, leithreasuithe CC7 a bhí i gcistí an AE den chuid is mó agus níor ceapadh iad chun maoiniú buan a dhéanamh ar chlár oibríochtúil. Dá bhrí sin, ní raibh an AE in ann úinéireacht a ghlacadh chuige le linn na céime sin. Tosóidh an dara chéim leis an gcéad Chreat Airgeadais Ilbhliantúil eile. Beidh athrú ó bhonn ann sa mhéid agus go mbeidh an AE in ann 100 % den chuid is mó d'eilimint spáis Copernicus a mhaoiniú, lena n-áirítear cuid na talún agus costas oibríochtaí na satailítí.

⁴ COM (2009) 223 final an 20.5.2009. Rialachán (AE) Uimh. 911/2010 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Meán Fómhair 2010 maidir leis an gclár Eorpach um fhaireachán na Cruinne (GMES) agus a oibríochtaí tosaigh (2011-2013) – IO L 276 an 20.10.2010, leathanach 1.

⁵ COM (2009) 589 final an 28.10.2009.

Sa chomhthéacs nua seo, dá dtagraítear in Airteagal 18, beidh gá le hathbhreithniú ar úinéireacht na satailítí. Tá foráil sa Rialachán maidir leis an rogha go bhféadfadh an AE, nó comhlacht nó ciste a d'ainmneofaí go sonrach chuige sin, úinéireacht a ghlacadh chuige ón ESA. I bhfianaise aistrithe úinéireachta, beidh gá measúnú a dhéanamh ar na roghanna, ag cur fachtóirí ábhartha san áireamh lena n áirítear oibriú na satailítí; úinéireacht dhlíthiúil na sonraí; coinníollacha maidir le rochtain ar shonraí; agus luach na sócmhainní. Ní dhéanfar na roghanna sin a mheas ach amháin má tá an chosúlacht ar an scéal gur mó míbhuntáistí ná buntáistí a bheidh ag baint le húinéireacht an AE. Ní fhéadfaí an t-aistriú úinéireachta ón AE a fheidhmiú ach trí bhíthin gnímh tharmligthe.

D'fhéadfaí an rogha maidir le scéim um cheannach sonraí a mheas freisin.

3. EILIMINTÍ DLÍ AN TOGRA

Ag féachaint d'Airteagal 189 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, is togra le haghaidh Rialacháin nua ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear Clár Copernicus atá i gceist. Díríonn sé ar na príomhghnéithe seo a leanas

- (1) An t-ainm a athrú go Copernicus
- (2) Rialachas ar GMES sa chéim oibríochtúil de, d'fhonn a chur ar chumas an Choimisiúin gníomhaíochtaí a tharmligean chuig roinnt oibreoirí;
- (3) Maoiniú sa tréimhse 2014-2020.

4. IMPLEACHT BHUISÉADACH

Sa ráiteas airgeadais a ghabhann leis an togra seo le haghaidh Rialacháin, tá leathreasuithe tascacha buiséadacha leagtha amach, atá comhoiriúnach leis an gcreat airgeadais ilbhliantúil 2014 – 2020, le huasleibhéal gealltanais de EUR 3,786 milliún, i bpraghsanna na bliana 2011, arb ionann é agus EUR 4,291 milliún i bpraghsanna an lae inniu..

5. EILIMINTÍ ROGHNACHA

Féadfaidh an Coimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh d'fhonn cuspóirí áirithe atá leagtha amach sa togra a bhaint amach.

Togra le haghaidh

RIALACHÁIN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

**lena mbunaítear Clár Copernicus agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE)
Uimh. 911/2010**

(Téacs atá ábhartha maidir leis an LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 189(2) dá chuid,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis an dréacht-ghníomh reachtach a chur faoi bhráid na bParlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa⁶,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún⁷,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an méid seo a leanas:

- (1) Ba thionscnamh um fhaire na Cruinne a bhí san Fhaireachán Domhanda don Chomhshaol agus don tSlándáil (GMES) faoi cheannas an Aontais agus bhí sé ar siúl i gcomhpháirtíocht leis na Ballstáit agus le Gníomhaireacht Spáis na hEorpa (ESA). Siar i mí na Bealtaine 1998 a tosaíodh ar an GMES a bhunú, nuair a rinne institiúidí a raibh baint acu le forbairt gníomhaíochtaí spáis san Eoraip dearbhú comhpháirteach ar ar tugadh "Forógra Baveno". Iarradh san Fhorógra tiomantas fadtéarmach d'fhorbairt seirbhísí faireacháin comhshaoil spásbhunaithe, ina n-úsáidfí, scileanna agus teicneolaíochtaí Eorpacha agus ina ndéanfaí tuilleadh forbartha orthu. In 2005, rinne an tAontas an cinneadh straitéiseach inniúlacht maidir le breathnóireacht Eorpach Cruinne a fhorbairt a bheadh neamhspleách ó thaobh seirbhísí a sholáthar i réimsí an chomhshaoil agus na slándála⁸, agus leagadh síos dá bharr sin Rialachán (AE) Uimh. 911/2010 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Meán Fómhair 2010 maidir leis an gclár Faireacháin Domhanda don Chomhshaol agus don tSlándáil (GMES) agus a chéad oibríochtaí (2011 go 2013)⁹.
- (2) Ba cheart dearcadh ar Copernicus mar rannchuidiú ón Eoraip do Chóras na gCóras Breathnóireachta Domhanda (GEOSS) arna fhorbairt laistigh de chreat an Ghrúpa um Breathnóireacht na Cruinne (GEO).

⁶ IO C , , lch. .

⁷ IO C , , lch. .

⁸ COM(2005) 565 final an 10 Samhain 2005.

⁹ IO L 276, 20.10.2010, lch. 1.

- (3) Bunaithe ar thorthaí an tionscnaimh sin, bunaíodh an clár Faireacháin Domhanda don Chomhshaoil agus don tSlándáil (GMES) agus na rialacha maidir lena chéad oibríochtaí a chur chun feidhme le Rialachán (AE) Uimh. 911/2010.
- (4) An clár a cuireadh ar bun faoi Rialachán (AE) Uimh. 911/2010, ba cheart leanúint de faoin gcreat airgeadais ilbhliantúil nua, ach ba cheart an t-acrainm 'GMES' a athrú go 'Copernicus' d'fhonn an chumarsáid leis an bpobal i gcoitinne a éascú. Chláraigh an Coimisiún an trádmharc ionas gurbh fhéidir le hinstitiúidí an Aontais é a úsáid agus ionas go mbeadh sé ceadúnaithe d'úsáideoirí leasmhara eile, go háirithe soláthraithe príomhsheirbhísí.
- (5) Is iad cuspóirí chlár Copernicus faisnéis chruinn iontaofa a chur ar fáil i réimsí an chomhshaoil agus na slándála, a bheidh saincheaptha do riachtanais úsáideoirí agus lena dtacófar le beartais eile de chuid an Aontais, go háirithe iad siúd a bhaineann leis an margadh inmheánach, le hiompar, le comhshaoil, le fuinneamh, le cosaint shibhialta, le comhar le tríú tíortha agus le cabhair dhaonnúil. Tógtar ar inniúlachtaí atá san Eoraip cheana sa chlár, inniúlachtaí a comhlánaíodh le sócmhainní nua a forbraíodh i gcomhar.
- (6) Ba cheart clár Copernicus a chur chun feidhme ar dhóigh atá comhsheasmhach le hionstraimí eile agus le gníomhaíocht ábhartha eile de chuid an Aontais, go háirithe gníomhaíochtaí maidir le comhshaoil agus athrú aeráide, agus le hionstraimí i réimsí na slándála, chosaint na sonraí pearsanta, an iomaíochais agus na nuálaíochta, an chomhtháthaithe, an taighde, an iompair, an iomaíochais agus an chomhair idirnáisiúnta agus le clár Eorpach na gCóras Domhanda Loingseoireachta Satailíte (GNSS). Ba cheart comhleanúnachas a bheith ann idir sonraí Copernicus agus sonraí tagartha spásúil na mBallstát agus an bhonneagair d'fhaisnéis spásúil san Aontas a bunaíodh le Treoir 2007/2/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Márta 2007 lena mbunaítear Bonneagar d'Fhaisnéis Spáis sa Chomhphobal Eorpach (INSPIRE)¹⁰. Ina theannta sin, ba cheart do Copernicus an Córas Faisnéise Comhroinnte Comhshaoil (SEIS) agus gníomhaíochtaí an Aontais i réimse na práinnfhreagartha a chomhlánú.
- (7) Is clár é Copernicus atá le cur ar fáil faoin Straitéis Eoraip 2020 maidir le fás cliste, inbhuanaithe agus uilechuimsitheach. Tá sé le dul chun tairbhe do raon leathan beartas de chuid an Aontais agus rannchuideoidh sé cuspóirí Eoraip 2020 a bhaint amach, go háirithe trí bheartas spáis éifeachtach a fhorbairt d'fhonn na huirlisí a chur ar fáil chun dul i ngleic le roinnt de na príomhdhúshláin dhomhanda agus chun na spriocanna maidir le hathrú aeráide agus inbhuanaitheacht fuinnimh a bhaint amach.
- (8) Ba cheart go mbeadh tacaíocht le fáil ag clár Copernicus ó na torthaí arna soláthar le Fís 2020, Creatchlár an Aontais um Thaighde agus um Nuálaíocht 2014-2020, go háirithe trína chuid gníomhaíochtaí taighde agus nuálaíochta le haghaidh teicneolaíochtaí agus feidhmchlár um Breathnóireacht na Cruinne a bheidh ann amach anseo a úsáidfídh teicneolaíochtaí agus sonraí cianbhraiteachta agus aeriompartha agus teicneolaíochtaí agus sonraí atá ar an láthair d'fhonn freagairt do na mórdhúshláin a bhaineann leis an tsochaí.
- (9) D'fhonn a chuid cuspóirí a bhaint amach, ba cheart do chlár Copernicus bheith ag brath ar chumas uathrialach an Aontais maidir le breathnóireacht spásiompartha agus seirbhísí oibríochta a chur ar fáil i réimsí an chomhshaoil, na cosanta sibhialta agus na

¹⁰

IO L 108, 25.4.2007, lch. 1.

slándála. Ba cheart dó úsáid a bhaint freisin as na sonraí *in-situ* a chuireann na Ballstáit ar fáil. Braitheann soláthar seirbhísí oibríochta ar dhea-fheidhmiú agus ar shábháilteacht eilimint spáis Copernicus. Is é an méadú atá faoin riosca go mbeidh imbhualladh ann le satailítí eile agus le smionagar spáis an bhagairt is tromchúisí maidir le eilimint spáis Copernicus. Dá bhrí sin, ba cheart tacaíocht a bheith i gclár Copernicus do ghníomhaíochtaí atá dírithe ar rioscaí den sórt sin a laghdú, go háirithe trí rannchuidiú leis an gclár arna bhunú le Cinneadh [XXX] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear Clár Tacaíochta d'Fhaireachán agus Rianú Spáis¹¹.

- (10) Is é an t-imchlúdach airgeadais uasta a theastaíonn i gcomhair ghníomhaíochtaí Copernicus (2014-2010), EUR 3 786 milliún de réir phraghsanna 2011, arna leithdháileadh i gcaibidil ar leithligh den bhuiséad faoi Theideal 2 de Cheannteideal 1a de Bhuiséad Ginearálta an Aontais. Ba cheart caiteachas foirne agus riaracháin a thabhoideadh an Coimisiún agus é ag comhordú chlár Copernicus a chistiú ó bhuiséad an Aontais.
- (11) D'fhonn cur chun feidhme Copernicus agus pleanáil fhadtéarmach an chlár a fheabhsú, ba cheart don Choimisiún an clár oibre bliantúil a ghlacadh i gcomhréir le tosaíochtaí, cuspóirí agus straitéisí a plean ilbhliantúil.
- (12) Ba cheart Copernicus a bheith faoi cheannas an úsáideora, agus, dá bhrí sin, bheadh rannpháirtíocht leanúnach, éifeachtach úsáideoirí de dhíth, go háirithe ó thaobh ceanglais seirbhíse a shainiú agus a bhailíochtú.
- (13) Baineann gné idirnáisiúnta Copernicus go háirithe le sonraí agus faisnéis a mhalartú, agus le rochtain ar bhonneagar breathnóireachta. Tá córas malartaithe den sórt sin níos éifeachtúla ó thaobh costais de ná scéimeanna ceannaithe sonraí agus láidríonn sé gné dhomhanda an chlár.
- (14) Foráiltear sa Chomhaontú LEE agus sna Creat-Chomhaontuithe le tíortha is iarrthóirí agus le tíortha is iarrthóirí féideartha do rannpháirtíocht na dtíortha sin i gclár an Aontais. Ba cheart é a bheith ar chumas tríú tíortha agus eagraíochtaí idirnáisiúnta eile bheith rannpháirteach trí chomhaontuithe idirnáisiúnta maidir leis sin a thabhairt i gcrích.
- (15) Ba cheart an tsaoirse a bheith ag Ballstáit, ag tríú tíortha agus ag eagraíochtaí idirnáisiúnta rannchuidiú leis na clár ar bhonn comhaontuithe iomchuí.
- (16) Ba cheart freagracht iomlán as clár Copernicus a bheith ag an gCoimisiún. Ba cheart dó a chuid tosaíochtaí agus cuspóirí a shainiú agus comhordú agus maoirseacht iomlán an chlár a áirithiú.
- (17) Agus an ghné sin de Copernicus a bhaineann le comhpháirtíocht á cur san áireamh, agus d'fhonn dubailt saineolais theicniúil a sheachaint, ba cheart cur chun feidhme an chlár a tharmligean chuig aonáin a bhfuil an inniúlacht theicniúil agus an inniúlacht ghairmiúil iomchuí acu.
- (18) Agus clár Copernicus á chur chun feidhme, féadfaidh an Coimisiún dul in iontaoibh, i gcás ina bhfuil údar cuí leis sin de bharr an chineáil speisialta gníomhaíochta agus de bharr saineolais shonraigh chomhlacht an Aontais, gníomhaireachtaí inniúla an Aontais, amhail an Ghníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil (EEA), an Ghníomhaireacht Eorpach chun Comhar Oibríochtúil a Bhainistiú ag Teorainneacha

¹¹ IO L , , lch. .

Seachtracha Bhallstáit an Aontais Eorpaigh (FRONTEX), an Ghníomhaireacht Eorpach um Shábháilteacht Mhuirí (EMSA) agus Lárionad Satailíte an Aontais Eorpaigh (EUSC) nó aon chomhlacht ábhartha a d'fhéadfadh bheith incháilithe i gcomhair tarmligin de réir Airteagal 58 de Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad bliantúil an Aontais¹². Nuair a bheifear ag roghnú comhlacht de chuid an Aontais beidh aird chuí ar an gcost-éifeachtúlacht a bhainfidh leis na cúraimí sin a shannadh agus an tionchar a bheidh acu ar struchtúr rialachais an chomhlachta agus ar a acmhainní airgeadais agus daonna.

- (19) D'fhoill cuspóir Copernicus a bhaint amach ar bhonn inbhuanaithe, is gá gníomhaíochtaí na gcomhpháirtithe éagsúla atá rannpháirteach i Copernicus a chomhordú agus cumas seirbhíse agus breathnóireachta trína gcomhlíontar éilimh na n-úsáideoirí a fhorbairt a bhunú agus a fheidhmiú. Sa chomhthéacs sin, ba cheart coiste a bheith ann a chabhródh leis an gCoimisiún ó thaobh ranníocaíochtaí an Aontais, na mBallstát agus na ngníomhaireachtaí idir-rialtasacha do chlár Copernicus a chomhordú, chun an leas is fearr agus is féidir a bhaint as inniúlachtaí reatha agus chun bearnaí a shainaithint ar a dtabharfar aghaidh ar leibhéal an Aontais. Ina theannta sin, ba cheart dó cabhrú leis an gCoimisiún faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme leanúnach Copernicus.
- (20) Ba cheart obair na n-oibreoirí a bhfuil cúraimí tarmligthe chucu ag an gCoimisiún a thomhas freisin de réir táscairí feidhmíochta. Thabharfadh sé sin léiriú do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle ar dhul chun cinn oibríochtaí Copernicus agus ar chur chun feidhme an chlár.
- (21) Ba cheart na sonraí agus an fhaisnéis a chuirtear le chéile i gcreat chlár Copernicus a chur ar fáil do na húsáideoirí go hiomlán, go hoscailte agus saor in aisce, d'fhoill a gcuid úsáide agus a gcomhroinnt a chur chun cinn, agus d'fhoill margaí breathnóireachta na Cruinne a neartú san Eoraip, go háirithe an earnáil iarteachtach, fás agus cruthú fostaíochta a chothú dá réir sin.
- (22) In aon chás ina bhféadfadh rochtain nó úsáid Copernicus nó sonraí agus faisnéis tríú páirtí slándáil an Aontais agus a chuid Ballstát a chur i mbaol nó bagairt a dhéanamh ar a gcuidreamh seachtrach, ba cheart don Choimisiún srian a chur lena gcuid infhaighteachta nó teorainn a chur leis na ceadúnais a bhronntar.
- (23) Tá an cheist maidir le húinéireacht sócmhainní eilimint spáis Copernicus tábhachtach agus ní féidir í a mheas gan na cearta agus na freagrachtaí a bhronnann úinéireacht den sórt sin ar an úinéir a chur san áireamh. Ionas go mbeidh cearta úsáide, aistrithe agus diúscartha aige, ba cheart an tAontas a bheith ina úinéir é féin. I gcás satailítí Fairtheora, ciallaíonn úinéireacht go háirithe an ceart cinneadh a dhéanamh maidir leis an mbeartas sonraí agus bainistiú a dhéanamh ar a chur chun feidhme, an ceart samhail shaothraithe agus oibreoir na bhFairtheoirí a roghnú agus, agus comhaontuithe a chur i gcrích le tríú tíortha maidir le sonraí satailíte a chomhroinnt, agus maidir le cúrsaí eile.
- (24) Ba cheart leas airgeadais an Aontais a chosaint le bearta comhréireacha feadh an timthrialla caiteachais, lena n-áirítear neamhrialtachtaí a chosc, a bhrath agus a imscrúdú, agus cistí a cailleadh, a íocadh go mícheart nó a úsáideadh go mícheart a

¹² IO L 298, 26.10.2012, lch. 1.

ghnóthú agus, nuair is iomchuí, pionóis riaracháin agus airgeadais a ghearradh i gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012.

- (25) D'fhoill an luach atá ag Copernicus d'úsáideoirí a mhéadú, ba cheart an Coimisiún cúnaimh a fháil ó ionadaithe meán-úsáideoirí agus úsáideoirí deiridh, ó shaineolaithe ó Bhallstáit lena n-áirítear gníomhaireachtaí náisiúnta iomchuí nó ó shaineolaithe neamhspleácha.
- (26) D'fhoill dálaí aonfhoirmeacha a áirithiú maidir le cur chun feidhme an Rialacháin seo i dtaca leis an gclár oibre ilbhliantúil a ghlacadh, i dtaca leis an bplean ilbhliantúil don tréimhse 2014-2020 agus na bearta le haghaidh cóineasú na mBallstát a chur chun cinn maidir le húsáid shonraí agus fhaisnéis Copernicus agus i dtaca le rochtain na mBallstát ar theicneolaíocht agus ar fhorbairt a bhaineann le Breathnóireacht na Cruinne a éascú, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún Ba cheart na cumhachtaí sin a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann le sásraí maidir le rialú na mBallstát ar fheidhmiú chumhachtaí chur chun feidhme an Choimisiúin¹³.
- (27) D'fhoill Ballstáit a chur ar an eolas agus d'fhoill neamhchlaontacht na cinnteoireachta a urramú, ba cheart an nós imeachta comhairleach a úsáid chun bearta a ghlacadh chun cóineasú na mBallstát a chur chun cinn maidir le húsáid sonraí agus faisnéise Copernicus agus an rochtain a bhíonn acu ar an teicneolaíocht agus ar fhorbairt i mBreathnóireacht na Cruinne. Ba cheart an nós imeachta scrúdúcháin a úsáid chun an clár oibre bliantúil agus an plan ilbhliantúil don tréimhse 2014-2020 a ghlacadh toisc go mbaineann an gníomh sin le clár a bhfuil impleachtaí substaintiúla aige.
- (28) D'fhoill rioscaí slándála a d'fhéadfadh a bheith ann a chur san áireamh chomh maith le bandaleithead agus teorainneacha teicniúla eile, ba cheart an chumhacht gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a tharmligean chuig an gCoimisiún i dtaca leis na ceanglais sonraí is gá le haghaidh na seirbhísí oibríochta, na dálaí agus na nósanna imeachta maidir le rochtain ar sonraí agus ar fhaisnéis Copernicus, clárú agus úsáid na sonraí agus na faisnéise sin, na dálaí agus na nósanna imeachta maidir le sonraí satailíte a tharchuirtear chuig stáisiúin ghhlactha nach bhfuil ina gcuid de chlár Copernicus a tharchur agus a úsáid agus chun sonraí agus faisnéis Copernicus a chartlannú, na critéir theicniúla shonracha is gá chun cosc a chur ar mhíshocraíocht chóras sonraí agus faisnéise Copernicus agus na critéir chun srian a chur le scaipeadh sonraí agus fhaisnéis Copernicus i ngeall ar choinbhleacht ceart nó leasanna slándála, chomh maith leis na critéir maidir le feidhmiú an mheasúnaithe slándála. Tá sé thar a bheith tábhachtach go rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, lena n-áirítear comhairliúcháin le saineolaithe. Ba cheart don Choimisiún a áirithiú, agus gníomhartha tarmligthe á n-ullmhú agus á dtarraingt suas aige, go ndéanfar na doiciméid ábhartha a tharchur go comhuaineach, go tráthúil agus go hiomchuí chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle.
- (29) Ba cheart faireachán agus meastóireacht a dhéanamh ar na gníomhaíochtaí a mhaoineofar faoin Rialachán seo ionas go mbeifear in ann athchoigeartú agus athruithe nua a chur san áireamh.

¹³ IO L 55, 28.2.2011, lch. 13.

- (30) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóir an Rialacháin seo, eadhon, bunú chlár Copernicus, a bhaint amach go leordhóthanach toisc go bhfuil cumas pan-Eorpach ag baint leis freisin agus go mbraithfidh sé ar sholáthar seirbhísí comhordaithe ar fud na mBallstát nach mór a chomhordú ar leibhéal an Aontais agus gur fearr, de bharr fhairsinge na gníomhaíochta, is féidir é a bhaint amach ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta atá leagtha amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta, atá leagtha amach san Airteagal sin, ní théann an Rialachán seo thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir sin a bhaint amach.
- (31) Is gá, dá bhrí sin, Rialachán (AE) Uimh. 911/2010 a aisghairm d'fhonn creat iomchuí a bhunú maidir le rialachas agus cistiú agus d'fhonn clár Copernicus a bheidh ag feidhmiú go hiomlán a áirithiú ó 2014 ar aghaidh.

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

Airteagal 1
Ábhar

Leis an Rialachán seo bunaítear clár an Aontais um breathnóireacht na Cruinne ar a dtugtar Copernicus agus leagtar síos ann na rialacha maidir lena chur i bhfeidhm.

Airteagal 2
Cuspóirí ginearálta

1. Cuideoidh clár Copernicus na cuspóirí ginearálta seo a leanas a bhaint amach:
 - (a) cosaint an chomhshaoil agus soláthar tacaíochta d'iarrachtaí cosanta sibhialta agus slándála;
 - (b) tacaíocht don straitéis fáis Eoraip 2020 trí chuidiú na cuspóirí maidir fás cliste, inbhuanaithe agus uilechuimsitheach a bhaint amach; go háirithe, cuirfidh sé le cobhsaíocht agus le fás an gheilleagair trí bhorradh a chur faoi fheidhmchláir thráchtála.
2. Beidh na sonraí agus an fhaisnéis bhunaidh a sholáthróidh breathnóireachtaí spásiompartha, agus sonraí *in-situ* ('sonraí agus faisnéis Copernicus') cruinn agus iontaofa, soláthrófar iad ar bhonn fadtéarmach agus inbhuanaithe agus freagróidh siad do cheanglais phobail úsáideoirí Copernicus. Beidh an rochtain a gheofar ar na sonraí sin iomlán, oscailte agus saor in aisce, faoi réir na gcoinníollacha atá sainithe sa Rialachán seo nó ar bhonn an Rialacháin seo.
3. Chun críocha mhír 2, tá pobail úsáideoirí Copernicus sainithe mar iad siúd ina atá déanta de chomhlachtaí náisiúnta, réigiúnacha nó áitiúla Eorpacha a bhfuil sé de chúram orthu seirbhís phoiblí nó beartais a shainiú, a chur i bhfeidhm, a fhorfheidhmiú nó faireachán a dhéanamh orthu i réimsí dá dtagraítear i bpointe (1) d'Airteagal 4.
4. Déanfar baint amach na gcuspóirí dá dtagraítear i mír 1 a thomhas leis na táscairí toraidh seo a leanas:
 - (a) sonraí agus faisnéis arna gcur ar fáil i gcomhréir leis na ceanglais faoi seach i dtaca le leibhéal seirbhíse a cur ar fáil maidir leis an gcomhshaoil, cosaint shibhialta agus slándáil;
 - (b) dul i bhfód ar an margadh agus iomaíochas oibreoirí iarteachtacha na hEorpa.

Airteagal 3 *Sainchuspóirí*

1. D'fhonn na cuspóirí ginearálta a bhfuil tuairisc orthu in Airteagal 2 a bhaint amach, rachaidh clár Copernicus i ngleic le riachtanais úsáideoirí agus cuirfidh sé na seirbhísí oibríochta dá dtagraítear i bpointe (1) d'Airteagal 4 ar fáil. Déanfar an cuspóir sin a thomhas trí shonraí agus faisnéis a úsáid arna dtomhas de réir an dul chun cinn i líon na n-úsáideoirí, de réir an mhéid sonraí ar a bhfaightear rochtain agus faisnéise breisluacha, agus de réir leathnú an dáilte ar fud na mBallstát;
2. Soláthróidh clár Copernicus rochtain inbhuanaithe agus iontaofa ar bhreathnóireachtaí spásiompartha le cumas uathrialach Breathnóireachta Cruinne an Aontais, agus tógfaidh sé ar shócmhainní agus ar inniúlachtaí atá ann cheana, á gcomhlánú cibé uair is gá sin a dhéanamh. Déanfar an cuspóir sin a thomhas de réir an mhéid ar éirí leis an mbonneagar spáis maidir leis na satailítí a chuirfidh sé ar obair agus na sonraí a thairgfear leis.

Airteagal 4 *Raon sheirbhísí Copernicus*

Áireofar le seirbhísí Copernicus, dá dtagraítear i bpointe (1) d'Airteagal 3:

1. Seirbhísí oibríochta:
 - (a) Soláthrófar leis an tseirbhís faireacháin ar an atmaisféar faisnéis maidir le cáilíocht an aeir ar scála Eorpach agus ar chomhdhéanamh ceimiceach an atmaisféir ar scála domhanda. Soláthróidh sé faisnéis go háirithe do chórais faireacháin ar cháilíocht an aeir ar scála áitiúil agus ar scála náisiúnta, agus ba cheart go rannchuideodh sé monatóireacht a dhéanamh ar athróa aeráide ceimice an atmaisféir;
 - (b) Soláthróidh an tseirbhís faireacháin mhuirí faisnéis ar staid agus ar dhinimic an aigéin fhisiciúil agus éiceachórais na mara a bhaineann leis an aigéan domhanda agus le limistéir réigiúnacha na hEorpa;
 - (c) Soláthróidh an tseirbhís faireacháin ar thalamh faisnéis a bheidh ina tacaíocht ag an bhfaireachán comhshaoil ón leibhéal domhanda go dtí an leibhéal áitiúil ar an mbithéagsúlacht, ar ithir, uisce, ar fhoraoisí agus ar acmhainní nádúrtha, agus, go ginearálta, cuideoidh an tseirbhís sin beartais maidir le comhshaol, talmhaíocht, forbairt, fuinneamh, pleanáil uirbeach, bonneagar agus iompar a chur chun feidhme;
 - (d) Soláthróidh an tseirbhís faireacháin ar athrú aeráide faisnéis d'fhonn an bonn eolais a mhéadú chun tacú le beartais oiriúnaithe agus maolaithe. Rannchuideoidh sé go háirithe Athróa Aeráide Riachtanacha (ECVanna), anailísí agus réamh-mheastacháin maidir leis an aeráid ar scálaí ama agus spásúlachta atá ábhartha do straitéisí oiriúnaithe agus maolaithe do na réimsí sochair earnála agus shoचाíocha éagsúla san Aontas a sholáthar;
 - (e) Soláthróidh an tseirbhís práinnfhreagartha faisnéis maidir le práinnfhreagairt i dtaca le cineálacha éagsúla tubaistí, lena n-áirítear guaiseacha meitéareolaíocha, guaiseacha geoifisiceacha, tubaistí de dhéanamh an duine a dhéantar d'aonghnó agus trí thimpiste agus tubaistí eile de dhéanamh an duine, chomh maith le gníomhaíochtaí coisctheacha, ullmhachta, freagartha agus aisghabhála;

- (f) Soláthróidh an tseirbhís slándála faisnéis a bheith ina tacaíocht ag tógáil dhúshláin shlándála na hEorpa lena bhfeabhsófar inniúlachtaí maidir le géarchéimeanna a chosc, ullmhú agus freagairt dóibh, go háirithe i gcás faireachais teorann agus mhuirí, ach tacóidh sí freisin le gníomhaíocht sheachtrach an Aontais, trí bhagairtí slándála trasréigiúnach a bhrath agus a faireachán a dhéanamh orthu, trí mheasúnú riosca agus córas réamhrabhaidh a sholáthar, agus trí limistéir theorainn a mhapáil agus faireachán a dhéanamh orthu;

Gníomhaíochtaí forbartha lena gcuirfear feabhas ar cháilíocht agus ar fheidhmíocht seirbhísí oibríochta, lena n-áirítear an t-athrú a thagann orthu agus a n-oiriúnú, agus lena seachnófar nó lena maolófar na rioscaí oibríochta;

Gníomhaíochtaí tacaíochta ar bearta iad le haghaidh úsáid seirbhísí oibríochta ag úsáideoirí agus feidhmchláir iartheachacha a chur chun cinn.

Airteagal 5 *Eilimint spáis*

Soláthróidh eilimint spáis Copernicus breathnóireachtaí spásiompartha d'fhonn na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 2 agus in Airteagal 3 a bhaint amach, lena bhfreastlófar go príomha ar na seirbhísí oibríochta dá dtagraítear i bpointe (1) d'Airteagal 4. Áireofar na gníomhaíochtaí seo a leanas i gcomhpháirt spáis Copernicus:

- (a) Soláthar breathnóireachtaí spásiompartha, lena n-áirítear:
- oibriú bonneagar spáis Copernicus, lena n-áirítear satailítí a thascáil, satailítí a rialú agus faireachán a dhéanamh orthu, sonraí a fháil agus a phróiseáil, a chartlannú agus a scaipeadh, agus buanchalabhrú agus buanbhailíochtú;
 - soláthar sonraí *in-situ* maidir le calabhrú agus bailíochtú breathnóireachtaí spásiompartha;
 - sonraí misean spásiompartha tríú páirtí lena gcomhlánófar bonneagar spáis Copernicus a sholáthar, a chartlannú agus a scaipeadh;
 - bonneagar spáis Copernicus a chothabháil
- (b) Gníomhaíochtaí mar fhreagra ar an athrú a thagann ar riachtanais úsáideoirí, lena n-áirítear:
- bearnaí breathnóireachta a aithint agus misin nua spáis a shonrú ar bhonn riachtanais an úsáideora.
 - forbairtí atá dírithe ar eilimint spáis Copernicus a nuachóiriú agus a chomhlánú, lena n-áirítear gnéithe nua den bhonneagar spáis a dhearadh agus a sholáthar;
- (c) Rannchuidiú satailítí a chosaint ar an riosca imbhualte.

Airteagal 6 *Eilimint in-situ*

Áireofar na gníomhaíochtaí seo a leanas i gcomhpháirt *in-situ* chlár Copernicus:

- (a) comhordú agus comhchuibhiú ar bhailiú agus ar sholáthar sonraí *in-situ*, sonraí *in-situ* a sholáthar do na seirbhísí oibriúcháin, lena n-áirítear sonraí *in-situ* tríú páirtí ar leibhéal idirnáisiúnta;
- (b) cúnamh teicniúil don Choimisiún maidir leis na ceanglais seirbhíse a bhaineann le sonraí breathnóireachta *in-situ*;
- (c) comhar le hoibreoirí *in-situ* d'fhonn comhsheasmhacht na ngníomhaíochtaí forbartha a bhaineann leis an mbonneagar agus na líonraí breathnóireachta *in-situ* a chur chun cinn.

Airteagal 7

Cistiú

1. Beidh uasmhéid EUR 3 786 milliún de réir phraghsanna 2011 san imchlúdach airgeadais a leithdháilfear ar chlár Copernicus don tréimhse 2014 – 2020.
2. Údaróidh an t-údarás buiséadach na leithreasuithe ar bhonn bliantúil laistigh de na teorainneacha atá leagtha síos sa chreat airgeadais ilbhliantúil. Féadfar gealltanais bhuiséadacha le haghaidh gníomhaíochtaí a mhaireann breis agus bliain airgeadais amháin a mhiondealú thar roinnt blianta i dtráthchodanna bliantúla.
3. D'fhéadfaí go gcumhdódh an leithdháileadh airgeadais do chlár Copernicus costais freisin a bhaineann le gníomhaíochtaí ullmhúcháin, faireacháin, rialaithe, iniúchóireachta agus meastóireachta a bhfuil gá díreach leo chun clár Copernicus a bhainistiú agus chun a chuspóirí a bhaint amach, agus go háirithe staidéir, cruinnithe, gníomhaíochtaí faisnéis agus cumarsáide, chomh maith le costais a bhaineann le líonraí TF ina ndírítear ar fhaisnéis a phróiseáil agus sonraí a mhalartú. Féadfaidh na hacmhainní arna leithdháileadh ar ghníomhaíochtaí cumarsáide faoin Rialachán seo rannchuidiú go comhréireach freisin cumarsáid institiúideach thosaíochtaí polaitiúla an Aontais a chumhdach.
4. Beidh cúraimí a chuirfear ar chomhlachtaí eile faoi réir an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 164 agus Airteagal 165 de Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012.

Airteagal 8

Clár oibre an Choimisiúin

Glacfaidh an Coimisiún clár oibre de bhun Airteagal 84 de Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012. Glacfar an gníomh cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear i bpointe (3) d'Airteagal 20 den Rialachán seo.

Airteagal 9

Comhar le Ballstáit

1. Beidh comhar ar bun ag an gCoimisiún le Ballstáit d'fhonn malartú sonraí agus faisnéise a fheabhsú eatarthu agus d'fhonn an méid sonraí agus faisnéise a chuirtear ar fáil do chlár Copernicus a mhéadú.
2. Féadfaidh an Coimisiún bearta a ghlacadh d'fhonn na Ballstát a chónaasú maidir le húsáid sonraí agus faisnéise Copernicus agus maidir leis an rochtain a bhíonn acu ar an teicneolaíocht agus ar fhorbairt Bhreathnóireacht na Cruinne a chur chun cinn. Ní dhéanfaidh bearta den sórt sin saoríomaíocht a shaobhadh. Glacfar na gníomhartha

cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta comhairleach dá dtagraítear i bpointe (2) d’Airteagal 20.

Airteagal 10
Comhar idirnáisiúnta

1. Féadfaidh an tAontas, a mbeidh an Coimisiún ag feidhmiú ar a shon, comhaontuithe a dhéanamh leis na tríú tíortha seo a leanas:
 - (a) tíortha de chuid Chomhlachas Saorthrádála na hEorpa (CSTE) ar Páirtithe Conarthacha iad den Chomhaontú LEE i gcomhréir leis na coinníollacha atá leagtha síos sa Chomhaontú LEE.
 - (b) tíortha is iarrthóirí, chomh maith le tíortha is iarrthóirí féideartha i gcomhréir leis na Creatchomhaontuithe faoi seach nó i gcomhréir le Prótacal a ghabhann le Comhaontú Comhlachais lena mbunaítear na prionsabail agus na coinníollacha ginearálta maidir le rannpháirtíocht na dtíortha sin i gcláir an Aontais;
 - (c) an Eilvéis, tríú tíortha eile nach dtagraítear dóibh i bpointí (a) agus (b), eagraíochtaí idirnáisiúnta, i gcomhréir le comhaontuithe arna gcur i gcrích ag an Aontas le tríú tíortha nó le heagraíochtaí idirnáisiúnta den sórt sin de bhun Airteagal 218 CFAE, ina leagfar síos na dálaí agus na rialacha mionsonraithe maidir lena rannpháirtíocht.
2. Féadfaidh tríú tíortha nó eagraíochtaí idirnáisiúnta tacaíocht airgeadais nó rannchuidiú comhchineáil a sholáthar don chlár. Glacfar leis an tacaíocht airgeadais mar ioncam seachtrach arna shannadh, i gcomhréir le pointe 2 d’Airteagal 20 de Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012. Beidh tacaíocht airgeadais agus ranníocaíochtaí comhchineáil inghlactha faoi théarmaí agus faoi choinníollacha an chomhaontaithe arna chur i gcrích leis an tríú tír nó leis an eagraíocht idirnáisiúnta faoi seach.

Airteagal 11
Ról an Choimisiúin

1. Beidh freagracht iomlán as an gclár ar an gCoimisiún. Saineoidh sé tosaíochtaí agus cuspóirí an chlár agus déanfaidh sé cur chun feidhme an chlár a mhaoirsiú, go háirithe maidir leis an gcostas, an sceideal agus maidir le feidhmíocht.
2. Déanfaidh an Coimisiún bainistiú, thar ceann an Aontais agus ina réimse inniúlachta, ar chaidrimh le tríú tíortha agus le heagraíochtaí idirnáisiúnta, á áirithiú go mbeidh clár Copernicus comhordaithe le gníomhaíochtaí ar leibhéal náisiúnta, ar leibhéal an Aontais agus ar leibhéal idirnáisiúnta.
3. Déanfaidh an Coimisiún comhordú ar ranníocaíochtaí na mBallstát ag díriú ar sheachadadh oibríochtúil seirbhísí agus infhaighteacht fhadtéarmach na sonraí ó bhonneagar breathnóireachta is gá chun na seirbhísí a shaothrú.
4. Áiritheoidh an Coimisiún comhlántacht agus comhsheasmhacht chlár Copernicus le beartais, ionstraimí, cláir agus gníomhaíochtaí eile ábhartha de chuid an Aontais.
5. Coinneoidh an Coimisiún rannpháirtíocht agus comhairliúchán trédhearcach agus rialta ar bun le húsáideoirí, rud a chuirfidh ar a chumas riachtanais úsáideoirí a shainaithint ar leibhéal an Aontais agus ar leibhéal náisiúnta.

6. Glacfaidh an Coimisiún gníomhartha tarmlichte i gcomhréir le hAirteagal 21 maidir leis na ceanglais sonraí a theastaíonn ó na seirbhísí oibríochta, lena bhforáilfear dá n-éabhlóid.
7. Cuirfidh an Coimisiún na hacmhainní airgeadais ar fáil chun clár Copernicus a chistiú.

Airteagal 12

Oibreoirí

1. Féadfaidh an Coimisiún na cúraimí cur chun feidhme a bhfuil tuairisc orthu in Airteagal 4 a thabhairt, i bpáirt nó go hiomlán do chomhlachtaí inniúla an Aontais, i gcás ina bhfuil údar cuí leis sin de bharr an chineáil speisialta gníomhaíochta agus de bharr saineolais shonraigh chomhlacht an Aontais. Ar na gníomhaireachtaí sin tá:
 - (a) An Ghníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil (EEA);
 - (b) an Ghníomhaireacht Eorpach chun Comhar Oibríochtúil a Bhainistiú ag Teorainneacha Seachtracha Bhallstáit an Aontais Eorpaigh (FRONTEX);
 - (c) An Ghníomhaireacht Eorpach um Shábháilteacht Mhuirí (EMSA);
 - (d) Lárionad Satailíte an Aontais Eorpaigh (EUSC).
2. Nuair a bheifear ag roghnú comhlacht de chuid an Aontais beidh aird chuí ar an gcost-éifeachtúlacht a bhainfidh leis na cúraimí sin a shannadh agus an tionchar a bheidh acu ar struchtúr rialachais an chomhlachta agus ar a acmhainní airgeadais agus daonna.
3. Cuirfear cúraimí cur chun feidhme buiséid a shannfar go heisceachtúil ar chomhlachtaí inniúla an Aontais faoin Airteagal seo san áireamh i gclár oibre comhlacht de chuid an Aontais den sórt sin ar mhaithe le cúrsaí faisnéise.
4. Féadfaidh an Coimisiún cúraimí forbartha na comhpháirte spáis a bhfuil tuairisc orthu i bpointe (b) d'Airteagal 5 a thabhairt, i bpáirt nó go hiomlán, do Ghníomhaireacht Spáis na hEorpa (ESA).
5. Féadfaidh an Coimisiún cúraimí oibríochtúla na comhpháirte spáis a bhfuil tuairisc orthu i bpointe (a) d'Airteagal 5 a thabhairt, i bpáirt nó go hiomlán, do ESA agus don Eagraíocht Eorpach chun Sochar a bhaint as Satailítí Meitéareolaíocha (EUMETSAT).
6. Féadfaidh an Coimisiún gníomhaíochtaí na comhpháirte *in-situ* a bhfuil tuairisc orthu in Airteagal 6 a thabhairt, i bpáirt nó go hiomlán, d'oibreoirí na seirbhísí a bhfuil tuairisc orthu in Airteagal 4.

Airteagal 13

Maoirseacht ar na hoibreoirí

Féadfar gearáin maidir le dámhachtain conarthaí agus deontas ó oibreoirí agus iad ag feidhmiú an chomhaontaithe tarmligin nó an chlár oibre a chur chuig an gCoimisiún. Dá ainneoin sin, ní fhéadfar gearán a chur isteach ach amháin gearán bhaineann le héagóir d'aonghnó, le mórfhaillí nó le calaois agus ní fhéadfar aon ghearán a chur isteach ach amháin má baineadh triail as gach modh eile iontaofa os comhair an oibreora.

Airteagal 14
Beartas Faisnéise agus Sonraí Copernicus

Cuirfear sonraí agus faisnéis a bhainfidh le Copernicus ar fáil ar bhonn iomlán, oscailte agus saor in aisce, faoi réir na dteorainneacha seo a leanas:

- (a) coinníollacha ceadúnaithe a ghabhann le sonraí agus faisnéis tríú páirtí;
- (b) formáidí scaipthe, saintréithe agus modhanna dáileacháin;
- (c) leasanna slándála agus caidreamh seachtrach an Aontais nó a Bhallstáit;
- (d) an riosca go gcuirfear isteach, ar chúiseanna sábháilteachta nó teicniúla, ar an gcóras lena dtáirgfeadh sonraí agus faisnéis maidir le Copernicus.

Airteagal 15
Srianta agus coinníollacha maidir le rochtain agus úsáid

1. Féadfaidh an Coimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 21 i ndáil leis na nithe seo a leanas:
 - (a) na dálaí agus na nósanna imeachta maidir le rochtain, clárú agus úsáid sonraí agus faisnéis Copernicus, lena n-áirítear na formáidí, na saintréithe agus na bealaí scaipthe;
 - (b) na dálaí agus na nósanna imeachta chun sonraí satailíte a tharchuirtear chuig stáisiúin fála nach bhfuil ina gcuid de chlár Copernicus a tharchur agus a úsáid;
 - (c) na dálaí agus na nósanna imeachta chun sonraí agus faisnéis Copernicus a chartlannú;
 - (d) na critéir theicniúla shonracha is gá ionas nach gcuirfear isteach ar chóras sonraí agus faisnéise Copernicus, lena n-áirítear tús áite maidir le rochtain;
 - (e) na critéir maidir le srian a chur le scaipeadh sonraí agus faisnéise de chuid Copernicus i ngeall ar choinbhleacht ceart nó leasanna slándála;
 - (f) na critéir maidir le feidhmiú an mheasúnaithe slándála.
2. Cuirfidh an Coimisiún na ceadúnais chuí ar bun i gcomhair Copernicus agus sonraí agus faisnéise tríú páirtí, agus íoslódála sonraí satailíte chuig stáisiúin fála nach bhfuil ina gcuid de chlár Copernicus gcomhréir leis an Rialachán seo agus na gníomhartha tarmligthe dá dtagraítear i mír 1.

Airteagal 16
Cosaint leasanna slándála

1. Déanfaidh an Coimisiún réamh-mheasúnú slándála maidir le sonraí agus faisnéis Copernicus d'fhonn sonraí agus faisnéis a shainaithint atá riachtanach chun leasanna slándála an Aontais nó leasanna náisiúnta a chosaint.
2. Féadfaidh Ballstáit agus tríú tíortha a bheidh rannpháirteach i gclár Copernicus faoi Airteagal 10 iarraidh ar an gCoimisiún measúnú slándála nua a dhéanamh nuair is gá mar gheall ar fhorbairtí slándála.
3. I gcás nach féidir an réamh-mheasúnú slándála a dhéanamh laistigh den tréimhse ama atá ar fáil chun sonraí agus faisnéis Copernicus a bhailiú agus a tháirgeadh, féadfaidh an Coimisiún measúnú slándála ar an láthair a dhéanamh.

4. Eiseoidh an Coimisiún treoracha maidir leis na srianta a bhainfidh le sonraí agus faisnéis Copernicus a scaipeadh i gcásanna faoi leith bunaithe ar na critéir arna nglacadh de bhun phointe (1), fomhír (f) d’Airteagal 15. I gcás práinne, glactar le treoracha an Choimisiúin laistigh de thréimhse ama chomh gearr agus is féidir le go mbeidh siad éifeachtach. Glacfaidh an Coimisiún an beart is lú a chuirfidh isteach ar chúrsaí i bhfianaise chuspóirí chlár Copernicus agus bheartas sonraí agus faisnéise Copernicus. Beidh a chuid treoracha comhréireach, lena n-áirítear treoracha maidir le tráthúlacht agus raon feidhme críoachach, agus tomhaisfear cosaint an leasa slándála atá i gceist i gcoinne na sonraí agus na faisnéise a bheidh ar fáil ó fhoinsí eile.

Airteagal 17

Cosaint leasanna airgeadais an Aontais

1. Glacfaidh an Coimisiún bearta iomchuí lena n-áiríteofar, nuair a chuirfear gníomhaíochtaí a bheidh á gcistiú faoin gClár seo chun feidhme, go ndéanfar leasanna airgeadais an Aontais a chosaint trí bhearta coisctheacha a chur i bhfeidhm i gcoinne calaoise, éillitheachta nó aon ghníomhaíochtaí neamhdhleathacha eile, trí sheiceálacha éifeachtacha a dhéanamh agus, má bhraitear neamhrialtachtaí, trí na suimeanna a íocadh go míchuí a aisghabháil agus, más cuí, trí phionóis riaracháin agus airgeadais éifeachtacha, chomhréireacha agus dhíspreagthacha a ghearradh.
2. Beidh cumhacht iniúcháireachta ag an gCoimisiún nó ag a ionadaithe agus ag an gCúirt Iniúcháirí, ar bhonn doiciméad agus ar an láthair, ar gach tairbhí deontais, ar gach conraitheoir agus ar gach fochonraitheoir a fuair cistí ón Aontais faoin gClár.
3. Féadfaidh an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) imscrúduithe a dhéanamh, lena n-áirítear seiceálacha agus imscrúduithe ar an láthair, i gcomhréir leis na forálacha agus na nósanna imeachta atá leagtha síos i Rialachán (CE) Uimh. 1073/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Bealtaine 1999 maidir le himscrúduithe a dhéanann an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) agus Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 ón gComhairle an 11 Samhain 1996 maidir le seiceálacha agus imscrúduithe ar an láthair a dhéanann an Coimisiún d’fhonn leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach a chosaint ar chalaois agus ar neamhrialtachtaí eile d’fhonn fáil amach an ndearnadh calaois, éilliú nó aon ghníomhaíocht neamhdhleathach eile a dhéanfadh difear do leasanna airgeadais an Aontais maidir le comhaontuithe i leith deontas nó cinntí i leith deontas nó cinntí i leith conarthaí a chistítear faoin gClár.
4. Gan dochar do mhír 1, do mhír 2 agus do mhír 3, beidh forálacha i gcomhaontuithe comhair le tríú tíortha agus le heagraíochtaí idirnáisiúnta, i gconarthaí, i gcomhaontuithe i leith deontas agus i gcinntí i leith deontas, a thiocfaidh as cur chun feidhme an Chláir seo lena dtabharfar de chumhacht go sainráite don Choimisiún, don Chúirt Iniúcháirí agus do OLAF na hiniúcháireachtaí sin agus na himscrúduithe sin a dhéanamh, de réir a gcuid inniúlachtaí féin.

Airteagal 18

Úinéireacht

1. Is é an tAontas nó comhlacht nó ciste arna ainmniú go sonrach a bheidh ina úinéir ag gach sócmhainn inláimhsithe agus doláimhsithe a chruthófar nó na fhorbrófar faoi chlár Copernicus faoi réir comhaontuithe arna gcur i gcrích le tríú páirtithe, tráth is cuí, maidir le cearta úinéireachta reatha.

2. Beidh na téarmaí agus na coinníollacha a bhaineann le haistriú úinéireachta chuig an Aontas leagtha síos sna comhaontuithe dá dtagraítear i mír 1.
3. Glacfaidh an Coimisiún gníomhartha tarmligthe i gcomhréir le hAirteagal 21 d'fhonn téarmaí agus coinníollacha aon aistrithe úinéireachta tar éis sin ón Aontas a leagan síos. Ainmneofar sa ghníomh tarmligthe an comhlacht nó an ciste a tháinig as sin ar bhonn foras trédhearcach agus oibiachtúil agus nach gcruthóidh coinbhleacht leasa.

Airteagal 19 *Cúnamh don Choimisiún*

1. Féadfaidh an Coimisiún cúnamh a fháil ó ionadaithe úsáideoirí deiridh, ó shaineolaithe neamhspleácha, maidir le saincheistanna slándála go háirithe, agus ó ionadaithe na ngníomhaireachtaí náisiúnta ábhartha, go háirithe gníomhaireachtaí spáis náisiúnta, d'fhonn an saineolas teicniúil agus eolaíoch is gá agus aischothú úsáideoirí a sholáthar dó.

Airteagal 20 *Nós imeachta coiste*

1. Gheobhaidh Coimisiún cúnamh ó choiste ("Coiste Copernicus"). Is éard a bheidh sa choiste sin coiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
2. Sa chás go dtagraítear don mhír seo, beidh feidhm le hAirteagal 4 de Rialachán (AE) Uimh 182/2011.
3. Sa chás go dtagraítear don mhír seo, beidh feidhm le hAirteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh 182/2011.

Airteagal 21 *An tarmligean a fheidhmiú*

1. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh faoi réir na gcoinníollacha atá leagtha síos san Airteagal seo.
2. Tabharfar de chumhacht don Choimisiún ar feadh tréimhse neamhchinntithe na gníomhartha tarmligthe dá dtagraítear i bpointe (1) d'Airteagal 15 agus i bpointe (3) d'Airteagal 18 a ghlacadh ón 1 Eanáir 2014.
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta a chúlghairm tráth ar bith. I gcás cinnidh maidir le cúlghairm, cuirfear deireadh le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Tiocfaidh an cúlghairm i bhfeidhm ón lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*, nó ar dháta níos déanaí a shonrófar ann. Ní dhéanfaidh sé dochar do bhailíocht aon cheann de na gníomhartha tarmligthe atá i bhfeidhm cheana féin.
4. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, cuirfidh an Coimisiún sin in iúl go comhuaineach do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle.
5. Ní thiocfaidh gníomhartha tarmligthe a ghlacfar de bhun pointe (1) d'Airteagal 15 agus pointe (3) d'Airteagal 18 i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa nó ag an gComhairle laistigh de thréimhse dhá mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dheireadh na tréimhse sin, go bhfuil Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach

ndéanfaidh siad aon agóid. Cuirfear síneadh dhá mhí leis an tréimhse sin ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Airteagal 22
Meastóireacht

1. Faoi 30 Meitheamh 2018 ar a dhéanaí, beidh tuarascáil mheastóireachta curtha le chéile ar bhaint amach chuspóirí na mbeart uile arna gcistiú le clár Copernicus ar leibhéal a gcuid torthaí agus a dtionchair, ar a mbreisluach Eorpach agus ar éifeachtúlacht úsáid na n-acmhainní. Dearcfar go háirithe sa mheastóireacht ar ábharthacht leanúnach na gcuspóirí go léir, chomh maith lena a mhéad a chuir na bearta leis na cuspóirí a bhfuil tuairisc orthu in Airteagal 2 agus in Airteagal 3.
2. Déanfaidh an Coimisiún an mheastóireacht dá dtagraítear i mír 1 i ndlúthchomhar leis na hoibreoirí agus déanfaidh pobail úsáideoirí chlár Copernicus imscrúdú ar éifeachtacht agus ar éifeachtúlacht chlár Copernicus agus ar a mhéad a chuireann sé leis na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 2 agus in Airteagal 3. Cuirfidh an Coimisiún toradh na meastóireachtaí sin in iúl do Pharlaimint na hEorpa, don Chomhairle, do Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus do Choiste na Réigiún.
3. Féadfaidh an Coimisiún, cibé uair is gá, cúnamh a fháil ó aonáin neamhspleácha, tabhairt faoi mheastóireacht ar na modhanna le tionscadail a chur i gcrích chomh maith leis an tionchar a bhíonn ag a gcur chun feidhme, d'fhonn a mheas ar baineadh amach na cuspóirí, lena n-áirítear iad sin a bhaineann le cosaint an chomhshaoil.
4. Féadfaidh an Coimisiún iarraidh ar Bhallstát meastóireacht shonrach a dhéanamh ar na gníomhaíochtaí agus ar na tionscadail nasctha atá á maoiniú faoi Rialachán seo nó, nuair is cuí, í a sholáthar in éineacht leis an bhfaisnéis agus an cúnamh is gá chun tabhairt faoi mheastóireacht ar na tionscadail sin.

Airteagal 23
Aisghairm

Aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 911/2010.

Measfar tagairtí a ndéantar don Rialachán aisghairthe a bheith ina dtagairtí don Rialachán seo.

Airteagal 24
Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán

RÁITEAS AIRGEADAIS REACHTACH

1. CREAT AN TOGRA

- 1.1. Teideal an togra
- 1.2. Réimse beartais lena mbaineann sa struchtúr ABM/ABB
- 1.3. An cineál togra
- 1.4. Cuspóirí
- 1.5. Na forais atá leis an togra
- 1.6. Fad agus tionchar airgeadais
- 1.7. Modhanna bainistíochta atá beartaithe

2. BEARTA BAINISTÍOCHTA

- 2.1. Rialacha faireacháin agus tuairiscithe
- 2.2. Córas bainistíochta agus rialaithe
- 2.3. Bearta chun calaois agus neamhrialtachtaí a chosc

3. TIONCHAR AIRGEADAIS A MHEASTAR A BHEIDH AG AN TOGRA/TIONSCNAMH

- 3.1. Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil agus na línte buiséid ar a n-imrítear tionchar
- 3.2. An tionchar a mheastar a bheidh ag an togra/tionscnamh ar chaiteachas
 - 3.2.1. Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh ag an togra/tionscnamh ar chaiteachas
 - 3.2.2. An tionchar a mheastar a bheidh ag an togra/tionscnamh ar leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí
 - 3.2.3. An tionchar a mheastar a bheidh ag an togra/tionscnamh ar leithreasuithe de chineál riaracháin
 - 3.2.4. Comhoiriúnacht don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha
 - 3.2.5. Ranníocaíochtaí ó thríú páirtithe
- 3.3. An tionchar a mheastar a bheidh ar ioncam

RÁITEAS AIRGEADAIS REACHTACHLE hAGHAIDH TOGRAÍ

1. LEAGAN AMACH AN TOGRA

1.1. Teideal an togra

Togra le haghaidh Rialacháin ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear an Clár Eorpach um Breathnóireacht na Cruinne (Copernicus)

1.2. Réimse beartais lena mbaineann i gcreat ABM/ABB¹⁴

Teideal 02: Fiontraíocht

Caibidil 02 06: Copernicus

1.3. Nádúr an togra

☐ Baineann an togra/tionscnamh le **beart nua**

☐ Baineann an togra/tionscnamh le **beart nua i ndiaidh treoirhionscadail/gnímh ullmhúcháin**¹⁵

☒ Baineann an togra/tionscnamh le **leathnú ar bheart reatha**

☐ Baineann an togra/tionscnamh le **beart atreoraithe i dtreo gníomhaíochta nua**

1.4. Cuspóirí

Is é Copernicus an t-ainm nua atá ar an gClár Eorpach um Breathnóireacht na Cruinne, GMES (Faireachán Domhanda don Chomhshaoil agus don tSlándáil). Cumhdaítear leis na bearta uile le haghaidh soláthair gan bhriseadh sonraí agus faisnéise iontaofa agus cruinne maidir le saincheistanna comhshaoil agus cúrsaí slándála a áirithiú d'úsáideoirí atá freagrach as beartais a cheapadh, a chur i bhfeidhm agus faireachán a dhéanamh orthu san AE agus ina chuid Ballstát. Tá sé d'aidhm ag Copernicus rochtain leanúnach, neamhspleách agus iontaofa ar shonraí agus faisnéis breathnóireachta a sholáthar do mhuintir na hEorpa.

Is clár é Copernicus a sholáthrófar faoin straitéis Eoraip 2020 maidir le fás cliste, inbhuanaithe agus cuimsitheach. Toisc go gcuirfidh sé le fás agus cobhsaíocht eacnamaíoch, a bhainfear amach trí fheidhmeanna tráchtála breisluacha a threisiú, tá sé ina eilimint den bheartas tionsclaíoch suaitheanta a leanann an straitéis Eoraip 2020¹⁶.

Cuirfidh Copernicus leis na cuspóirí ginearálta seo a leanas:

- (a) cosaint an chomhshaoil agus soláthar tacaíochta d'iarachtaí maidir le cosaint shibhialta agus slándáil;
- (b) tacaíocht don straitéis fáis Eoraip 2020 trí chur le cuspóirí an fháis chliste, inbhuanaithe agus chuimsithigh; go háirithe cuirfidh sé le cobhsaíocht eacnamaíoch agus fás trí fheidhmeanna tráchtála a threisiú.

Is e an sainmhíniú atá ar phobail úsáideoirí Copernicus na pobail ina bhfuil na comhlachtaí Eorpacha náisiúnta, réigiúnacha nó áitiúla a bhfuil sé de chúram orthu beartas nó seirbhís phoiblí a shainiú, a chur i bhfeidhm, a fhorfheidhmiú nó faireachán a dhéanamh air/uirthe i réimsí dá dtagraítear in Airteagal 4(1) den Rialachán. Ar na grúpaí is mó ar a n-imreofar tionchar beidh:

¹⁴ ABM: Bainistíocht Gníomhaíocht-Bhunaithe – ABB: Buiséadú Gníomhaíocht-Bhunaithe.

¹⁵ Faoi mar a tagraítear in Airteagal 49(6)(a) nó (b) den Rialachán Airgeadais.

¹⁶ COM(2013) 108 críochnaitheach an 28.2.2013

- údaráis phoiblí ar leibhéal Eorpacha, ar leibhéal náisiúnta, ar leibhéal réigiúnach agus ar leibhéal áitiúil (atá ina n-úsáideoirí agus ina rannpháirtithe), lena n-áirítear i dtríú tíortha (amhail tíortha rannpháirteacha agus iad siad a bhaineann tairbhe as e.g. GMES agus tionscnamh na hAfraice);
- tionscal iarteachtach, go háirithe fiontair bheaga agus mheánmhéide (FBManna); agus
- na húsáideoirí deiridh (údaráis réigiúnacha agus áitiúla, institiúidí poiblí lena n-áirítear ollscoileanna, ionaid taighde, fiú amháin saoránaigh aonair a úsáideann seirbhísí poiblí arna n-éascú trí Copernicus), custaiméirí na hearnála iarteachtaí.

1.4.1. Cuspóirí straitéiseacha ilbhliantúla an Choimisiúin ar a bhfuil an togra dírithe

Tá sé mar aidhm ag Copernicus cur le cuspóirí Eoraip 2020 sna bealaí seo a leanas:

- « *geilleagar níos glaise atá níos tíosaí ar acmhainní* », i.e. go háirithe caomhnú agus bainistiú acmhainní comhshaoil agus éiceachórais agus bithéagsúlachta; gnóthachain éifeachtúlachta a bhaint amach mar thoradh ar fhorfheidhmiú níos fearr beartais de chuid an AE amhail iompar, trí e.g. faireachán a dhéanamh ar oighear chun bealaí long a fheabhsú; talmhaíocht, trí e.g. cuidiú a thabhairt na riachtanais a laghdú i gcás daoine ar mian leo tosú ar *fheirmeoireacht chliste*; fuinneamh, trí thomhas a dhéanamh ar an radaíocht ghréine atá riachtanach chun fuinneamh fótavoltach a sholáthar;
- « *geilleagar níos iomaíche* », mar thionscnamh suaitheanta maidir le beartais thionsclaíocha agus spáis, tá sé d'aidhm ag Copernicus iomaíochas thionscal an AE a chothú mar aon lena bhuntáiste teicneolaíoch sa spás agus níos faide anonn; tá sé d'aidhm aige go sonrach cumas gnó a chruthú do FBManna trí nuálaíocht a spreagadh san earnáil iarteachtach, agus seirbhísí nua a fhorbairt a bheidh ag brath ar fhaisnéis Copernicus;
- « *geilleagar bunaithe ar eolas* », tá sé d'aidhm ag Copernicus cur le tuiscint níos fearr ar dhúshláin dhomhanda, tacaíonn sé le forbairt an taighde/na heolaíochta trí shonraí criticiúla a sholáthar;
- « *geilleagar bunaithe ar nuálaíocht* », le Copernicus, is féidir do sheirbhísí iarteachtacha fiornuálaíocha teacht chun cinn. Tá sé d'aidhm aige comhpháirtíochtaí a chruthú idir pobail taighde agus pobail ghnó agus is féidir tagarmharcanna a shocrú leis chun taighde agus forbairt a aistriú go dtí an saol gnó;
- « *geilleagar ardghostaithe* », cruthaíonn Copernicus dálaí breise lena féidir poist nua a chruthú trí éileamh breise ar oibrithe ardoilte a threisiú;
- « *comhtháthú eacnamaíoch, sóisialta agus críche* », i.e. an gá le bonneagar talún nua go háirithe san AE-12; trí chumas gnó nua a chruthú do FBManna i mBallstáit uile an AE tabharfaidh Copernicus spreagadh do na tíortha sin atá tite ar gcúl ó thaobh seirbhísí talún nó éigeandála de, agus dá bhrí sin cuirfidh sé leis an gcuspóir de chomhtháthú méadaithe i measc na mBallstát. Tá seirbhísí Copernicus pan-Eorpach de réir sainmhínte agus freagraíonn siad do riachtanais Eorpacha.

1.4.2. Sainchuspóirí agus gníomhaíochtaí ABM/ABB lena mbaineann

Is iad seo sainchuspóirí chlár Copernicus :

Sainchuspóir Uimh. 1: Seirbhísí Copernicus

Beidh seirbhís faireacháin talún Copernicus dírithe ar sheirbhís mapála um Chumhdach Talún Tréimhsiúil ar leibhéal Eorpach, ar leibhéal réigiúnach agus ar leibhéal náisiúnta, agus ar ghníomhaíochtaí monatóireachta talún dinimiciúla.

Soláthróidh seirbhís faireacháin timpeallachta muirí Copernicus faisnéis faoi staid aigéan fisiceach agus faoi éiceachóras muirí le haghaidh an limistéar aigéin domhanda agus limistéar réigiúnach Eorpach. Áirítear ar réimsí feidhmithe sheirbhísí muirí Copernicus sábháilteacht mhuirí, an timpeallacht mhuirí agus réigiúin chósta, acmhainní muirí chomh maith le réamhaisnéis mheitéareolaíoch séasúrach agus faireachán ar an aeráid.

Trí sheirbhís chomhshaoil atmaisféir Copernicus deimhneofar go ndéanfar faireachán ar cháilíocht aeir ar scála Eorpach agus ar chomhshuíomh ceimiceach an atmaisféir ar scála domhanda. Go háirithe, soláthróidh sé faisnéis le haghaidh córas faireacháin um cháilíocht aeir ar scála áitiúil go agus ar scála náisiúnta, agus ba cheart go gcuirfeadh sí le faireachán ar athróa na haeráide ceimice atmaisféaraí.

Tabharfar deis le seirbhís faireacháin athraithe aeráide Copernicus oiriúnú agus maolú a dhéanamh ar tionchar an athraithe aeráide. Go háirithe, ba cheart go gcuirfeadh sí le ECVanna (Athróa Aeráide Riachtanacha), réamh-mheastacháin agus anailís aeráide a sholáthar ar scála atá ábhartha d'oiriúnú agus do mhaolú agus do sholáthar seirbhíse ábhartha.

Tairgfídh seirbhís freagartha éigeandála Copernicus comhthiomsú de léarscáileanna agus/nó leibhéil éagsúla de shonraí réamhphróiseáilte arna dtáirgeadh chun tacú le gníomhaithe freagartha éigeandála ar leibhéal idirnáisiúnta, ar leibhéal Eorpach, ar leibhéal náisiúnta nó ar leibhéal réigiúnach i gcás tubaistí amhail stoirmeacha, tinte, tuilte, creathanna talún, brúchtaí bolcánacha, tubaistí de bhun tola nó de dhéantús an duine nó tubaistí daonnúla eile. Is féidir leis an tseirbhís aghaidh a thabhairt ar thimthriall na bainistíochta géarchéime ina iomláine: gníomhaíochtaí coisctheacha, ullmhúcháin, freagartha nó athshlánaithe.

Soláthróidh seirbhís slándála Copernicus faisnéis mar thaca leis na dúshlán atá os comhair na hEorpa sa réimse slándála, go háirithe rialú teorann, faireachas muirí agus tacaíocht do ghníomhaíochtaí seachtracha an AE.

Cinntoidh eilimint *in-situ* Copernicus breathnóireacht trí shuiteálacha aeriompartha, ar muir agus ar talamh le haghaidh na limistéar seirbhíse. Tá an rochtain ar shonraí tagartha riachtanach chun na seirbhísí a fheidhmiú. Cé gurb iad na Ballstáit atá freagrach as sin go príomha, d'fhéadfadh an clár cur le comhchuibhiú trasteorann sonraí *in-situ* laistigh den AE agus le bailiú breise sonraí *in-situ* lasmuigh den AE. Cuirfear gníomhaíochtaí faoi chúram na n-aonán atá freagrach as na Seirbhísí.

Tá gníomhaíochtaí cothrománacha i gceist chomh maith, tacú le bainistiú foriomlán na gcistí arna leithdháileadh faoin Rialachán seo, maoirseacht a dhéanamh ar fhorfheidhmiú gníomhaíochtaí uile an chláir, go háirithe maidir leis an gcostas, an sceideal agus an bhfeidhmíocht, maidir le bunú na n-ionstraimí cuí agus na mbeart struchtúrtha is gá chun na rioscaí a bhaineann leis an gclár a aithint, a rialú, a mhaolú agus faireachán a dhéanamh orthu; maidir leis na caidrimh le tríú tíortha agus eagraíochtaí idirnáisiúnta; maidir le gníomhaíochtaí a thuairisciú do Bhallstáit; maidir le comhordú le gníomhaíochtaí ar leibhéal náisiúnta, ar leibhéal an Aontais agus ar leibhéal idirnáisiúnta, go háirithe GEOSS; maidir le comhordú ranníocaíochtaí deonacha na mBallstát; maidir le comhlántacht agus comhsheasmhacht an chláir a áirithiú le beartais, le hionstraimí agus le gníomhartha ábhartha eile de chuid an Aontais; maidir le fionnadh riachtanas úsáideoirí agus monatóireacht a dhéanamh ar a bhforfheidhmiú.

Sainchuspóir Uimh. 2: Breathnóireacht spáis

Le eilimint spáis Copernicus cinnteofar breathnóireacht spásiompartha inbhuanaithe le haghaidh sheirbhísí Copernicus.

Ina gcuid di tá oibríochtaí an bhonneagair spáis tiomnaithe (i.e. na satailítí Fairtheora); rochtain ar mhisin tríú páirtithe; scaipeadh sonraí; cúnamh teicniúil don Choimisiún chun riachtanais sonraí seirbhísí a chónascadh, bearnaí breathnóireachta a aithint, agus rannchuidiú le sonrú misean spáis nua.

I measc na ngníomhaíochtaí forbartha tá dearadh agus soláthar gnéithe nua den bhonneagar spáis; cúnamh teicniúil a sholáthar don Choimisiún maidir le riachtanais seirbhíse a aistriú ina sonraíochtaí do mhisin spáis nua le tacaíocht ó oibreoirí bonneagair spáis; comhordú a dhéanamh ar fhorbairt na ngníomhaíochtaí spáis, lena n-áirítear forbairtí atá dírithe ar nuachóiriú agus comhlánú Eilimint Spáis Copernicus.

1.4.3. *An toradh agus an tionchar a bhfuil súil leis*

Seirbhísí a fhorbairt chun inbhuanaitheacht fhadtéarmach an chórais a áirithiú agus chun riachtanais úsáideoirí nua a chumhdach nach bhfuil léirithe sa mhéid atá tuartha. Is é an buntáiste go leanfaidh Copernicus de bheith in ann freagairt go comhsheasmhach ar riachtanais úsáideoirí ar bhealach inbhuanaithe, agus dá bhrí sin go méadófar líon na n-úsáideoirí a bhaineann feidhm as agus forbairt an mhargaidh iarteachtaigh.

Tionchar eacnamaíoch: trí tháirgí nua agus seirbhísí nua a fhorbairt spreagfar nuálaíocht ó thaobh táirgí agus próiseas de agus beidh tionchar fadtéarmach aige sin ar thionscal na hEorpa. Chuirfeadh leanúnachas iomlán sheirbhísí Copernicus borradh suntasach faoin spreagadh atá a thabhairt d'iomáiochas an tionscail agus faoi theacht chun cinn gnóthaí atá inmharthana ar bhonn tráchtála.

Tionchar comhshaoil: Má bhíonn fáil ar Sheirbhísí Copernicus go fadtéarmach tacófar leis an gcuspóir Eoraip a bheith ina príomhghníomhaí maidir leis an athrú aeráide. Deimhneofar comhpháirtíocht réadúil in GEOSS leis chomh maith.

Tionchar sóisialta: Cruthófar poist nua, ní hamháin sa tionscal satailíte agus in T&F, ach i ngnóthaí a bhfuil baint acu le forbairt teicnící nua um breathnóireacht na Cruinne agus tionscail agus seirbhísí gaolmhara freisin. Níos tábhachtaí ná sin, éascóidh an tiomantas inbhuanaithe forbairt na seirbhísí iarteachtacha, agus beidh tionchar suntasach aige sin ó thaobh fostaíochta de.

1.4.4. *Táscairí lena léirítear toradh agus tionchar*

Tomhaisfear baint amach na gcuspóirí leis na táscairí seo a leanas:

- (c) sonraí agus faisnéis bhreisluacha arna gcur ar fáil de réir na riachtanas seachadta ar leibhéal seirbhíse;
- (d) úsáid sonraí agus faisnéise arna tomhas de réir an dul chun cinn i líon na n-úsáideoirí, de réir an méid sonraí agus faisnéise breisluacha ar a bhfuarthas rochtain, agus de réir leathnú an scaipthe ar fud na mBallstát;
- (e) dul i bhfód ar an margadh agus iomaíochas oibreoirí iarteachtacha na hEorpa.

Cuirfear uirlisí sonracha ar bun chun na paraiméadair sin a thomhas go rialta, go háirithe trí riachtanais shonracha a chur isteach sna comhaontuithe tarmligin agus/nó i gconarthaí a bhunófar le hoibreoirí. Soláthrófar staidéir *ad hoc* ag roinnt cloch míle de chuid an chlár chun leibhéal sásaimh na n-úsáideoirí (féideartha) a thomhas, mar aon leis an dul i bhfód ar an margadh agus tionchar Copernicus ar iomaíochas na hearnála iarteachtaí.

Sa bhreis air sin, meastar go ndéanfar cuid mhór d'fhorfheidhmiú an chlár a tharmligean chuig thríú páirtithe. Áireofar cuspóirí agus táscairí i gcomhaontuithe tarmligin chun

faireachán ar fheidhmíocht na n-oibreoirí a chumasú. Úsáidfear na táscairí sin chun faireachán a dhéanamh ar an gclár ina iomláine chomh maith. Áirítear leo sin:

- bunú na 6 sheirbhís ar leibhéal oibríochta, na 6 sheirbhís uile a chur ar bun maidir le hoibríocht faoi 2017;
- seachadadh faisnéise seirbhíse laistigh den bhuiséad agus den phleanáil, de réir mar a cuireadh ar bun sna comhaontuithe tarmhligin agus/nó sna conarthaí le hoibreoirí;
- líon úsáideoirí na seirbhísí agus a leibhéal sásaimh;
- forbairt na hearnála iarteachtaí le sonraí agus fhaisnéis Copernicus.
- lainseáil agus saothrú na satailítí nó na n-ionstraimí atá beartaithe, lena n-áirítear seachadadh tráthúil sonraí breathnóireachta san fhormáid leordhóthanach do na húsáideoirí aitheanta, de réir na pleanála a chomhaontófar sa doiciméad an Cás Fadtéarmach don eilimint spáis;
- sainiú agus forbairt satailítí nua agus rannáin talún faoi seach, laistigh den bhuiséad agus den phleanáil, de réir mar atá sonraithe sa Chás Fadtéarmach agus sa chomhaontú tarmhligin a bhunófar le ESA;

1.5. Na forais atá leis an togra/tionscnamh

1.5.1. Na ceanglais is gá a chomhlíonadh sa ghearrthéarma nó san fhadtéarma

Iontaofacht neamhleordhóthanach na faisnéise faoi staid na cruinne d'úsáideoirí poiblí

Le tríocha bliain anuas, tá an AE, Gníomhaireacht Spáis na hEorpa (ESA) agus a mBallstáit faoi seach ag déanamh iarrachtaí suntasacha maidir le taighde agus forbairt i réimse bhreathnóireacht na Cruinne, d'fhonn bonneagar agus seirbhísí réamhoibríochtúla um breathnóireacht na Cruinne a fhorbairt. Tá mórán de na seirbhísí um breathnóireacht na Cruinne atá san Eoraip cheana neamhleordhóthanach áfach, de bharr bearnaí bonneagair agus easpa ráthaíochtaí maidir le hiad a bheith ar fáil san fhadtéarma. I gcás na sonraí a sholáthraítear trí na seirbhísí atá ann faoi láthair, is é rud nach gcumhdaítear na paraiméadair go léir atá riachtanach do lucht déanta beartas¹⁷ nó nach soláthraítear iad ar bhonn leanúnach agus inbhuanaithe, go háirithe toisc go bhfuil saolré na seirbhíse nó an bhonneagair breathnóireachta bhunúsach teoranta de bharr srianta buiséid agus/nó teicniúla. Mura réiteofar an fhadhb sin beidh iarmhairtí móra leis sin sa ghearrthéarma agus san fhadtéarma. Mar shampla, sa ghearrthéarma, ní bheidh aon léarscáileanna ar fáil le haghaidh cosanta sibhialta i gcás tubaistí nádúrtha agus san fhadtéarma, ní bheidh sonraí rithabhachtacha um athrú aeráide ar fáil do lucht déanta beartas.

Infheistíochtaí iarteachtacha i mbaol

Bhunaigh clár Copernicus sraith gníomhaíochtaí oibríochtúla, bunaithe ar mhaoiniú an Rialachán maidir le hOibríocht Tosaigh le linn na tréimhse 2011 – 2013. Agus an clár reatha ag cumhdach na n-oibríochtaí tosaigh, tá an chéad chéim tugtha i dtreo córais um breathnóireacht na Cruinne. Mar sin féin, tá sé teoranta ó thaobh ama de fós (i.e. 2011-2013).

Is mórchúis inni é an baol sin go gcuirfí isteach air ag úsáideoirí deiridh amhail údarais phoiblí, agus ag soláthraithe seirbhíse iarteachtacha freisin, toisc nach dócha go ndéanfaidh siad infheistíocht i margaí neamhaibí, a mbaineann baol leo, agus dá bhrí sin beidh sé níos deacra caipiteal a fháil.

¹⁷ Go háirithe níl faisnéis arna comhbhailiú ar leibhéal Eorpach nó domhanda atá de cháilíocht imleor ar fáil do lucht déanta beartas na hEorpa faoi láthair.

Acmhainn nuálaíochta i mbaol

Dá gcuirfí isteach air, thuigfí nach mbainfí nuálaíocht amach as infheistíochtaí in T&F. Dá bhrí sin, ní bhainfí tairbhe as an acmhainn um chumas nuálaíochta a bhaineann le Copernicus, atá ina nuálaíocht i leith seirbhíse den chuid is mó. Bheadh sin ina chúis aiféala, go háirithe má chuirtear san áireamh gur cheart beartas nuálaíochta an AE a bheith dírithe níos mó ar earnáil na seirbhísí, mar atá léirithe i staidéir éagsúla¹⁸.

Tionchar ar fhostaíocht

Ar deireadh, is iad córais feidhmchláir satailíte an phríomhfhoinsé ioncaim ag tionscal spáis na hEorpa (3.1 bhilliún euro), agus tá siad ar an bpríomhréimse onnmhairithe (ar fiú 1.13 bhilliún euro é).¹⁹ Tá breathnóireacht na Cruinne ar cheann den dá earnáil is suntasaí ó thaobh ioncaim de (e.g. Fairtheoirí Copernicus). Faoi láthair, is ionann córais um breathnóireacht na Cruinne agus thart ar 30 % d'ioncam iomlán thionscal spáis na hEorpa. Chomh maith leis an tionchar díreach sin ar dhíolacháin an tionscail, bíonn tionchar suntasach ag Copernicus ar iomaíochas agus ar bhrabúsacht thionscal déantúsaíochta spáis na hEorpa. Braitheann onnmhairí agus trádáil go mór ar staid iomaíoch choibhneasta na hearnála. Ar na cúiseanna sin, bheadh tionchar suntasach ag Copernicus ar fhostaíocht san earnáil, agus meastar go gcruthódh sé 35,000 post le linn na tréimhse 2015-2030.

1.5.2. Luach breise a bhaineann le rannpháirteachas an AE

Is é is bonn dlí don Chlár Eorpach um Breathnóireacht na Cruinne (Copernicus) ná Airteagal 189 den CFAE, lena gceadaítear don AE a chlár spáis féin a fhorbairt. Tá gníomhaíochtaí atá san áireamh sa chlár liostaithe cheana féin in Airteagal 2 de Rialachán 911/2010 maidir leis an gClár Faireacháin Domhanda (GMES) agus a chuid oibríochtaí tosaigh. Sa bhreis air sin, tá seachadadh Copernicus ina chuspóir straitéiseach de chuid Eoraip 2020.

Ní féidir le Ballstáit aonair freagracht as cistiú le haghaidh shaothrú agus athnuachan an bhonneagair arna fhorbairt le cistí de chuid an AE agus le cistí idir-rialtasacha a bhaint amach go barmhaith de bharr na gcostas a thabhfófar. I réimse na breathnóireachta spásbhunaithe le haghaidh méadreolaíochta oibríochtúla, rinne Stáit Eorpacha a gcuid acmhainní a chomhthiomsú chun satailítí méadreolaíochta a fhorbairt agus a shaothrú faoi chreat na hEagraíochta Eorpaí chun Sochar a bhaint as Satailítí Méadreolaíochta (EUMETSAT). D'fhorbair Stáit Eorpacha léiritheoirí satailítí comhshaoil le ESA nó le gníomhaireachtaí spáis náisiúnta chomh maith. Thairis sin, níor éirigh leo bealach a aimsiú lenarbh fhéidir leo bheith ag obair i gcomhar le chéile maidir le clár oibríochtúla mharthanacha a chistiú i réimse an fhaireacháin chomhshaoil ar nós na gclár méadreolaíochta áfach. Tá an gá le leanúint den bhreathnóireacht sin ag éirí ríthábhachtach, i bhfianaise an mhéadaithe atá faoin mbrú polaitiúil ar údarais phoiblí cinntí eolasacha a dhéanamh i réimse na slándála comhshaoil agus an athraithe aeráide agus an ghá aird a thabhairt ar chomhaontuithe idirnáisiúnta.

I gcás na seirbhísí sin a bhfuil cumhdach pan-Eorpach nó domhanda acu, ní féidir le Ballstáit cuspóirí an ghnímh mholta a bhaint amach go leordhóthanach, mar is gá na hionchuir ó Bhallstáit éagsúla a chomhiomlánú ar leibhéal Eorpach. Is féidir soláthar seirbhísí eile (e.g. léarscáileanna éigeandála nó léarscáileanna faireacháin talún téamacha a bhfuil scóip gheografach níos teoranta acu) a bhaint amach níos fearr ar leibhéal an AE ar dhá chúis. Ar an gcéad dul síos, is féidir barainneachtaí scála a bheith ann mar gheall ar bhainistiú níos

¹⁸ Féach mar shampla *Next generation innovation policy, the future of EU innovation policy to support market growth*, CEPS agus Ernst & Young, 2011.

¹⁹ The European Space Industry in 2010, ASD-Eurospace, 15^ú eagrán, Meitheamh 2011.

comhtháite agus níos láraithe ar shonraí ionchuir, ó bhraiteoirí spásbhunaithe nó *in-situ*. Ar an dara dul síos, dá soláthrófaí seirbhísí um breathnóireacht na Cruinne ar bhealach neamhchomhordaithe ar leibhéal na mBallstát bheadh dúbailtí i gceist agus bheadh sé deacair nó indéanta féin faireachán a dhéanamh ar fhorfheidhmiú reachtaíocht chomhshaoil an AE ar bhonn critéar trédhearcach agus oibiachtúil. Mura mbeidh an faisnéis a sholáthrófar ar leibhéal na mBallstát inchomparáide, ní bheidh an Coimisiún in ann a fháil amach ar forfheidhmíodh an reachtaíocht chomhshaoil i gceart sna Ballstáit go léir. Sa bhreis air sin, cruthófar barainneachtaí scála lena mbainfear luach níos fearr as airgead poiblí le gníomh ar leibhéal Eorpach. Dá bhrí sin bainfear amach breisluach shoiléir le gníomhaíocht ar leibhéal an AE.

1.5.3. Ceachtanna a foghlaimíodh ó thaithí eile dá leithéid san am a chuaigh thart

Cuireann an togra leis an taithí a fuarthas le linn fhorbairt Copernicus mar thionscnamh taighde le linn an 12 bhliain seo a chuaigh thart agus chéim na n-oibríochtaí tosaigh in 2011-2013. Cruthaíonn an taithí sin, cé go bhfuil maoiniú i gcomhair taighde fós riachtanach le leanúint de Copernicus a fhorbairt, is gá anois tacú le seachadadh seirbhísí um breathnóireacht na Cruinne agus feidhmiú satailítí d'fhonn an tairbhe is mó is féidir a bhaint as na hinfeistíochtaí a rinneadh go dtí seo agus le freagairt ar na riachtanais a aithníodh thuas.

1.5.4. Comhoiriúnacht d'ionstraimí iomchuí eile agus sineirgíocht a d'fhéadfadh a bheith ann

Sa chéim oibríochtúil beidh Copernicus in ann faisnéis a sholáthar do lucht déanta beartas, d'údarais phoiblí, do ghnólachtaí agus do shaoránaigh Eorpacha. Ciallaíonn sé sin go bhfuil sé d'aidhm ag Copernicus, mar fhoinse uathrialaitheach faisnéise de chuid an AE, tacú le beartais, le hionstraimí agus le gníomhartha ábhartha uile an Aontais, a bhfuil tuiscint ar an mbealach ina n-athraíonn ár bpláinéad fíorthábhachtach maidir lena bhfeidhmiú.

Is iad seo a leanas samplaí de rannchuidiú Copernicus le beartais eile de chuid an AE:

- Beartais chomhair idirnáisiúnta: léiríonn leathnú sheirbhísí Copernicus chuig an Afraic rannchuidiú nithiúil le beartais forbartha an AE. mar shampla,, le Breathnóireacht Satailíte na Cruinne, is féidir faireachán a dhéanamh ar staid barr le linn an tséasúir thalmhaíochta agus forbairt a dhéanamh ar Chóras Luathrabhaidh um Shlándaíl Bia le haghaidh réigiún atá i mbaol ar fud an domhain. Chomh maith leis sin d'fhéadfadh roinnt úsáidí de chuid Copernicus faisnéis ar acmhainní nádúrtha san Afraic a sholáthar do lucht déanta beartas.
- Beartas iompair: trí ródú long a bharrfheabhsú is féidir le seirbhís Muirí Copernicus ídiú breosla agus astaíochtaí a íoslaghdú.
- Beartais chomhshaoil: soláthraíonn seirbhísí Copernicus faisnéis chórasach nó thréimhsiúil ar scálaí éagsúla atá riachtanach chun faireachán a dhéanamh ar bhonn leanúnach ar staid an chomhshaoil Mhuirí, Atmaisféir agus Talún. Sa chomhthéacs sin, d'fhéadfadh íomhánna comhshaoil arna mbailiú ag Copernicus an bonn a sholáthar le haghaidh monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna na straitéise bithéagsúlachta Eorpaí, nó uirlis le haghaidh faireachán a dhéanamh ar úsáid éifeachtúil acmhainní amhail adhmaid, uisce, mianraí, talamh, aer (cáilíocht) agus mórán eile ar scála Eorpach agus ar scála domhanda.
- Cabhair dhaonnúil: Tá ról tábhachtach ag seirbhísí Copernicus i ngníomhaíochtaí freagartha éigeandála laistigh den AE agus lasmuigh de, ag soláthar faisnéis cothrom le dáta atá ríthábhachtach do lucht déanta beartas, pleanálaithe oibriúcháin agus foirne allamuigh.

- Fuinneamh: Is féidir le Copernicus foinse iontaofa faisnéise a sholáthar don Eoraip maidir le fuinneamh gréine agus is féidir leis rannchuidiú le faireachán a dhéanamh ar iomadú núicléach nó díchoimisiúnú láithreán núicléach.
- Beartais réigiúnacha: ar leibhéal Pan-Eorpach, soláthraíonn Seirbhís Talún Copernicus cumhdach talún comhchuibhithe agus táirgí um athrú cumhdach talún. Tá an fhaisnéis seo ríthábhachtach chun críocha beartas talamhúsáide agus uirbeach.
- Beartais um athrú aeráide: tá roinnt seirbhísí de chuid Copernicus a bhfuil baint éigin acu le saincheistanna a bhaineann leis an aeráid, amhail faireachán ar fhoraoisí agus faisnéis carbóin talún, monatóireacht a dhéanamh ar leibhéil mhara agus oighir, anailís ar gháis cheaptha teasa agus floscanna.
- Slándáil: Is féidir le Copernicus rannchuidiú le faireachas teorann agus faireachas muirí. Sa chreat seo ó 2008 i leith, tá dlúthchomhar curtha ar bun ag Ard-Stiúrthóireacht na Fiontraíochta agus an Ard-Stiúrthóireacht Gnóthaí Baile.
- Talmhaíocht: D'fhéadfadh Copernicus rannchuidiú le feabhsú an fhaireacháin thráthúil agus chruinn ar úsáid talún talmhaíochta agus na hathruithe uirthi ar leibhéal Eorpacha, ar leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal réigiúnach trí tháscairí agus modheolaíochtaí coiteanna a sholáthar lena gcumhdaítear scálaí éagsúla ama, spásúla agus téamacha. D'fhéadfadh an comhbheartas talmhaíochta Copernicus a úsáid chun faireachán a dhéanamh ar an mbeartas 'cur i leataobh'.
- Beartais mhuirí: Le Copernicus, is féidir tuiscint a fháil ar an aigéan, ar a dhinimic agus ar an tionchar a bhíonn aige ar an athrú aeráide. I measc na bhfeidhmeanna sa réimse sin tá: Slándáil Mhuirí, Doirteadh Ola, Bainistiú Acmhainní Muirí, Athrú Aeráide, Réamhaisnéis Séasúrach, Gníomhaíochtaí Cósta, Suirbhé Oighir agus Cáilíocht Uisce.

1.6. Fad agus tionchar airgeadais

- ☒ Togra/tionscnamh a bheidh i bhfeidhm ar feadh **tréimhse teoranta**
- ☒ Togra/tionscnamh a bheidh i bhfeidhm ó 2014 go 2020
- ☒ Tionchar airgeadais ó 2014 go 2020
- ☐ Togra/tionscnamh a bheidh i bhfeidhm ar feadh **tréimhse neamhtheoranta**
- Cur chun feidhme le linn tréimhse thosaigh ó BBBB go BBBB,
- – cuirfear ag feidhmiú go hiomlán ina dhiaidh sin é.

1.7. Modhanna bainistíochta atá beartaithe²⁰

- ☒ Bainistíocht dhíreach láraithe **ag an gCoimisiún**
- ☒ **Bainistíocht indíreach láraithe** trí na tascanna cur chun feidhme a tharmligean chuig:
 - ☐ gníomhaireachtaí feidhmiúcháin
 - ☒ comhlachtaí arna mbunú ag na Comhphobail²¹
 - ☒ comhlachtaí náisiúnta san earnáil phoiblí/comhlachtaí a bhfuil misean de sheirbhís phoiblí acu
 - ☐ daoine a bhfuil sé de chúram orthu gníomhartha ar leith a chur chun feidhme de bhun Theideal V den Chonradh ar an Aontas Eorpach agus atá sainaitheanta sa ghníomh bunaidh ábhartha de réir bhrí de chuid Airteagal 49 den Rialachán Airgeadais
- ☐ **Bainistíocht atá comhroinnte** leis na Ballstáit
- ☐ **Bainistíocht dhíláraithe** le tríú tíortha
- ☒ Eagraíochtaí idirnáisiúnta

I gcás ina sonraítear níos mó ná modh bainistíochta amháin, tabhair sonraí sa roinn dar teideal “Ráitis”.

Ráitis:

Cuireann Copernicus leis na hacmhainní atá san Eoraip cheana, ag seachaint dúbailtí gan ghá agus, a mhalairt ar fad, ag lorg sineirgíochtaí i measc na n-acmhainní náisiúnta nó idirnáisiúnta atá ann cheana. Sa bhreis air sin, meastar nach bhfuil an fórsa oibre inmheánach ná an saineolas ag an gCoimisiún is gá chun an córas oibríochtúil an-chasta a bhfuil mórán córas laistigh de a bhainistiú leis féin. Is é sin an fáth, i gcomhréir leis na cuspóirí maidir le simpliú agus feabhsú fheidhmíocht chlár chaiteachais an AE, a bhfuil sé beartaithe codanna móra den chlár a fhorfheidhmiú go hindíreach, de réir bhrí Airteagal 58 den Rialachán Airgeadais, agus cumhachtaí forfheidhmithe a tharmligean chuig roinnt comhlachtaí ábhartha, ina réimse saineolais. De réir comhaontuithe tarmligin, fanfaidh an Coimisiún freagrach as an gclár ach aistreofar freagrachtaí forfheidhmithe go roinnt oibreoirí. Díreoidh an Coimisiún, agus tacaíocht á fáil aige ón gcoiste agus ó shaineolaithe neamhspleácha, ar shainiú na gcinntí ardleibhéil maidir le clár agus ar fhaireachán a dhéanamh ar a bhforfheidhmiú. Iarrfar ar oibreoirí Clár Oibre bhliantúla agus Tuarascálacha Gníomhaíochta Bliantúla a chur isteach, mar aon le deimhnithe iniúchóireachta.

²⁰ Is féidir sonraí na modhanna bainistíochta agus tagairtí don Rialachán Airgeadais a aimsiú ar shuíomh BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

²¹ Má thagraítear dóibh in Airteagal 185 den Rialachán Airgeadais.

Go dtí 2013, bhí forbairt na comhpháirte Spás á comhchistiú ag an AE agus ag ESA le ranníocaíocht de réir téama Spáis FP7 agus an GMES agus a Rialacháin maidir le hoibríochtaí tosaigh do chlár Eilimint Spáis GMES an ESA. Chuir an Coimisiún, ar son an AE, aon trian de bhuiséad iomlán an chlár GSC ar fáil, i.e. thart ar 780 milliún as € 2.4 billiún. Chuige sin, cuireadh comhaontú tarmiligin ar bun in 2008 idir an AE, arna ionadú ag an gCoimisiún, agus ESA. Bunaíodh an comhaontú sin faoin gcreat-chomhaontú idir an AE agus ESA. Ós rud é go bhfuil saineolas uathúil ag ESA agus gurb í an t-aon ghníomhaireacht í a dhéanann gníomhaíochtaí taighde agus forbartha maidir le cláir spáis ar leibhéal Eorpach, moltar go leanfar de ghníomhaíochtaí forbartha Copernicus, i.e. dearadh, tógáil agus soláthar satailítí agus an rannáin talún ghaolmhair, a chur faoina cúram. Meastar go bhféadfaidh ESA leanúint de chomhchistiú a dhéanamh ar na gníomhaíochtaí forbartha, agus go háirithe forbairtí ar ghlúin nua satailítí, a ionas nach mbeidh soláthar rialta aonad ann as a dtiocfadh macasamhlú ar dhearadh na n-aonad a forbraíodh cheana féin.

Tá sé beartaithe freisin oibríochtaí an bhonneagair fhorbartha a chur faoi chúram ESA agus EUMETSAT araon. Beidh ESA freagrach as oibríochtaí Fhairtheoir 1 agus Fhairtheoir 2 agus as próiseáil na coda Talún de Fhairtheoir 3. Tar éis di an rannán talún a dhearadh agus comhordú a dhéanamh ar a dhearadh agus a sholáthar, agus ós rud é go bhfuair sé saineolas ar oibríochtaí mórán misean eolaíochta, tá ESA ullamh na cúraimí sin a bhainistiú. Cuirfear oibríochtaí satailítí agus ionstraimí a bhfuil baint faoi leith acu leis an atmaisféar agus leis na pobail mhuirí, atá an-chosúil, ar aon dóigh go minic, lena réimsí inniúlachtaí féin, faoi chúram EUMETSAT. Ba cheart a chuimhneamh go bhfuil Fairtheoir 4 agus Fairtheoir 5 ina n-ionstraimí a iompraítear ar shatailítí EUMETSAT féin. Chomh maith leis sin, glacfar sonraí, pléifear leo agus scaipfear iad trí bhithin acmhainní ilmhisin EUMETSAT den chuid is mó. Beidh an dá eagraíocht freagrach as seachadadh breathnóireachtaí agus rochtain orthu ó mhisin rannpháirteacha, ina réimsí saineolais faoi seach.

Ceann de phríomhtháirgí na Seirbhíse talún is ea measúnú tráthúil agus cuimsitheach ar chumhdach talún agus ar athrú an chumhdach talún. Sholáthair tacair shonraí Chumhdach Talún Corine (CLC) sraith ama d'fhaisnéis um chumhdach talún agus úsáid talún thar mhór-roinn na hEorpa ó 1990 i leith. Leo sin, is féidir faireachán a dhéanamh ar athruithe ar dhromchla na Cruinne a tharlaíonn de thoradh ar idirghníomhú próiseas nádúrtha agus gníomhaíochtaí daonna araon. Ó 1994 i leith, tá Corine á chur i bhfeidhm ag an nGníomhaireacht Eorpach Comhshaoil. Is gníomhaireacht de chuid an Aontais Eorpaigh í an EEA a bhfuil sé de chúram uirthi faisnéis iontaofa neamhspleách ar an gcomhshaoil a sholáthar dóibh siúd a bhfuil baint acu le beartas comhshaoil a fhorbairt, a oiriúnú, a fhorfheidhmiú agus a mheasúnú, agus don phobal i gcoitinne. Tá EEA freagrach freisin as comhordú an Líonra um breathnóireacht agus faisnéis comhshaoil Eorpach (Eionet) ina gcuireann saineolaithe náisiúnta le bailiú agus le fíordheimhniú sonraí comhshaoil. Le linn oibríochtaí tosaigh GMES (2011-2013), cuireadh comhordú na gcomhpháirteanna pan-Eorpacha agus áitiúla den tSeirbhís talún faoi chúram an EEA agus cuireadh i bhfeidhm iad trí fhorfheidhmiú láraithe, le soláthar trí chreachonarthaí agus trí chonarthaí seirbhíse do sholáthraithe seirbhíse; agus forfheidhmiú láraithe ag úsáid comhaontuithe deontais le gníomhaireachtaí náisiúnta atá ina bpáirtithe leasmhara díreacha de chuid an EEA. Sa bhreis air sin, ba cheart a thabhairt faoi deara go mbraitheann an tSeirbhís talún go mór ar thoisí *in-situ* agus ar shonraí tagartha geografacha. Tá an EEA ullamh a gcuid troscáin a eagrú le gníomhaíochtaí comhshaoil agus/nó mapála náisiúnta. Is é sin an fáth, i bhfianaise na sineirgíochtaí soiléire is féidir a bheith ann idir Copernicus agus príomhfhreagrachtaí an EEA, agus ar staid uathúil an EEA, mar chomhordaitheoir an Eionet, trí pháirtithe leasmhara Copernicus atá ina ngníomhaireachtaí comhshaoil náisiúnta, go bhfuil sé beartaithe leanúint d'fhorfheidhmiú an dá eilimint seo den tSeirbhís talún a tharmiligeann chuig an EEA.

Ó 2008 i leith, tá obair leanúnach ar siúl chun Córas Eorpach um Fhaireachas ar Theorainneacha (EUROSUR) a bhunú, d'fhonn rialú teorainn sheachtrach Schengen a threisiú, go háirithe na teorainneacha mara ó dheas agus na teorainneacha talún san oirthear. Soláthróidh EUROSUR comhchreat teicniúil (bonneagair) agus oibríochtúil (sreabhadh oibre) do na Ballstáit d'fhonn an fheasacht maidir le suíomh ag a teorainneacha seachtracha a mhéadú agus feabhas a chur ar acmhainní frithghníomhaithe a n-údarás áitiúil a dhéanann suirbhéireacht ar theorainn an AE. Ceann de na cuspóirí a comhaontaíodh, comhfheidhm uirlisí faireachais (satailítí, UAVanna, aerastat, etc.) a chur ar bun, agus Frontex a bheith ag gníomhú mar éascaitheoir. Is é Frontex an Ghníomhaireacht Eorpach chun Comhar Oibríochtúil a Bhainistiú ag Teorainneacha Seachtracha Bhallstáit an Aontais Eorpaigh. Déanann sé bainistiú Eorpach ar theorainneacha a chur chun cinn, a chomhordú agus a fhorbairt. I gcás na sraithe um rialú teorann den tSeirbhís slándála, tá comhar gníomhach Frontex fíorthábhachtach. Bhí Frontex rannpháirteach i dtionscadail uile FP7 maidir leis an tsraith sin a ullmhú, chomh maith le tionscadail ghaolmhara eile de chuid théama Slándáil FP7. Is féidir a thabhairt faoi deara go n-aithnítear i dtogra an Choimisiúin le haghaidh Rialachán EUROSUR²² gur gá do Frontex brath ar GMES/Copernicus i gcás na ngníomhaíochtaí sin. Dá bhrí sin, tá sé beartaithe go ndéanfar forfheidhmiú na sraithe sin a tharmligean chuig Frontex.

Maidir leis an tSraith slándála maidir le faireachas muirí, tá sé beartaithe a forfheidhmiú a tharmligean chuig EMSA, an Ghníomhaireacht Eorpach um Shábháilteacht Mhuirí. Dar ndóigh, tá roinnt freagrachtaí slándála muirí agus oibleagáid chun cabhrú leis an gCoimisiún le gníomhaíochtaí gaolmhara ina gcuid de shainordú EMSA. Tá saineolas a aithnítear go fairsing ag EMSA ar fhorfheidhmiú CLEANSeaNET, clár oibríochtúil um shábháilteacht mhuirí a bhraitheann ar bhreathnóireacht na Cruinne. Tá sé rannpháirteach go gníomhach i roinnt tionscadal T&F arna n-ullmhú do sheirbhís Slándála Copernicus freisin.

²² COM(2011) 873 críochnaitheach

2. BEARTA BAINISTÍOCHTA

2.1. Rialacha faireacháin agus tuairiscithe

Cuirfear córas faireacháin ar bun d'fhonn aschuir ar an gcaighdeán is airde agus an úsáid is éifeachtaí agus is féidir d'acmhainní a áirithiú. Déanfar an faireachán i rith shaolré an chlár. Beidh an faireachán bunaithe ar thuarascálacha rialta ó na comhpháirtithe cur chun feidhme.

2.2. Córas bainistíochta agus rialaithe

2.2.1. Na rioscaí a aithníodh

Déanfar na rioscaí ar fad a bhaineann leis an gclár a thaifeadadh go lárnach i gclár. Beidh méid áirithe dóchúlachta agus rátáil tionchair leithdháilte do gach riosca. San áireamh sa chlár riosca freisin beidh liosta beart a bheidh dírithe ar an dóchúlacht go bhforbróidh riosca a laghdú. Tá na rioscaí aicmithe mar seo a leanas:

- Rioscaí teicneolaíocha: e.g. úsáideann satailít teicneolaíocht cheannródaíoch atá fós le bailíochtú agus a bhfuil a sonraíochtaí fós ag forbairt.
- Rioscaí tionsclaíocha: tá baint ag go leor imreoirí tionsclaíocha i roinnt tíortha leis an mbonneagar a bhunú, imreoirí nach mór a gcuid oibre a chomhordú go héifeachtach d'fhonn teacht ar chórais atá iontaofa agus comhtháite, i ndáil le slándáil go háirithe.
- Riosca margaidh: ní mór feidhmíocht theicniúil nach bhfuil ag an gcaighdeán a gealladh agus a bhfuil tionchar diúltach aige ar úsáideoirí, agus rud a chiallaíonn nach mbíonn an bonneagar á úsáid dá thairbhe a sheachaint.
- Riosca tráthchlár: chuirfeadh aon mhoill ar an gcur chun feidhme an deis i mbaol.
- Riosca rialachais: éilíonn rialachas na gclár go mbeadh comhlachtaí éagsúla ag obair i dteannta a chéile, agus ní mór méid áirithe cobhsaíochta agus eagraíochta a áirithiú. Os a choinne sin, ní mór éagsúlachtaí tuairime idir na páirtithe éagsúla i gceist maidir le roinnt mórcheisteanna a chur san áireamh. Ina fhianaise sin, ba cheart dearcadh ar chuid de na rioscaí, lena n-áirítear rioscaí airgeadais agus slándála, a roinnt leis na himreoirí sin is oiriúnaí le déileáil leo.

Os a choinne sin, cuirfear chun feidhme an buiséad don Chlár, den chuid is mó, trí bhainistíocht indíreach, trí chomhaontuithe tarmhigin, agus, i gcás cuid imeallach de, go lárnach, sa chás go mbeidh deontais agus soláthar poiblí in úsáid ag an gCoimisiún. Baineann rioscaí éagsúla leis na cineálacha éagsúla caiteachais. Tá na príomhrioscaí seo a leanas aitheanta ag iniúchtaí atá déanta ag Cúirt Iniúchóirí na hEorpa agus ag iniúchtaí *ex-post* an Choimisiúin, príomhrioscaí a d'fhéadfadh bheith leis an gClár seo freisin:

I ndáil le comhaontuithe tarmhigin: Baineann na príomhrioscaí aitheanta le hincháilitheacht na n-oibreoirí (an t-aonán lena gcuireann an Coimisiún críoch le comhaontú tarmhigin), comhlíonadh conarthach (trasú riachtanais an Choimisiúin go doiciméadú conarthach), comhlíonadh próisis (neamhurramú próiseas arna fhorordú ag an gCoimisiún) agus feidhmíocht (neamhghnóthachtáil spriocanna/cuspóirí réamhshainithe).

Tabharfar aghaidh ar na cineálacha riosca seo le haird a thabhairt ar na tosca seo a leanas:

- Go bhfuil gnéithe suntasacha den phróiseas bainistíochta agus rialaithe á déanamh ag na hoibreoirí.
- Go mbíonn ar an gCoimisiún brath, ar an mórchoir, ar chórais rialaithe bainistíochta na n-oibreoirí.

- Tá sé tábhachtach é go n-áiríteofar an leibhéal oiriúnach rialuithe feadh an tslabhra cur chun feidhme agus go mbeidh freagrachtaí soiléire ag na comhpháirtithe ar fad.

I ndáil le deontais: D'fhéadfadh rialacha casta incháilitheachta costas agus saineolas réasúnta teoranta bainistíochta airgeadais tairbhíthe áirithe a bheith mar bhonn le hardriosca go bhfógrófaí costais go mícheart (e.g. forchostais agus costais trealaimh).

D'fhéadfaí go mbeadh sé deacair tairbhíthe rioscúla agus costais mhuirearaithe féideartha dúbailte nó neamhrialtachtaí eile a bhrath in éagmais bunachair sonraí iomlán le faisnéis faoi thairbhíthe, tionscadail agus costais fógartha a bhrath, rud a bhféadfaí gníomhaíocht neamhéifeachtach frith-chalaoise a theacht as.

I ndáil le soláthar poiblí: D'fhéadfadh earráidí neamhbhraithe nó botúin neamhcheartaithe i dtairiscintí nó i sonraíochtaí tairisceana a bheith mar bhonn le drochfheidhmiú conartha.

2.2.2. *Modhanna rialaithe atá beartaithe*

Tá sé beartaithe go n-úsáidfear modhanna rialaithe éagsúla le déileáil leis na rioscaí éagsúla thuasluaite

2.2.2.1. Comhaontuithe Tarmligin

Faisnéis faoi bhunú an chórais um rialú inmheánach

Ba cheart córas bainistíochta agus rialaithe a bhunú ar na bearta seo a leanas:

- measúnú *ex-ante* an oibreora
- faireachán bunaithe ar riosca, a áireofar ar bhonn tuairiscithe chaighdeánaithe,
- gníomhaíocht choiscitheach trí cheanglais a dhearadh maidir le cáilitheacht oiriúnach, comhlíonadh conarthach, comhlíonadh próisis agus feidhmíocht;
- réitigh chonartha a lenar féidir gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh i gcás earráide feidhmíochta a bhaineann le ceanglais maidir le cáilitheacht, comhlíonadh conarthach, comhlíonadh próisis agus feidhmíocht;
- rialuithe *ex-ante* ar íocaíochtaí ón Ard-Stiúrthóireacht go dtí cuntas iontaobhais an oibreora;
- bearta úis a ailíniú;
- rannpháirtíocht i rialachas
- cearta rochtana iniúchta a bhaineann le hoibreoirí, aonáin chleamhnaithe agus tairbhíthe deiridh;
- rian iniúchta iomlán a bhfuil an slabhra cur chun feidhme ann;
- gníomhairí an Choimisiúin iniúchtaí comhlíonta agus feidhmíochta a dhéanamh
- forbairt chomhtháite urrús agus córas na rialuithe inmheánacha agus na hiniúchóireachta inmheánaí a chothabhálann oibreoirí agus aonáin chleamhnaithe, forbairt a dhéileálann le ceanglais maidir le cáilitheacht, comhlíonadh conarthach, comhlíonadh próisis agus feidhmíocht;
- iniúcháirí seachtracha ráitis airgeadais a iniúchadh;
- oibreoirí ráitis urrús a cur ar fáil ag gach bliain.

Cinntear an fíorú go bhfuil na próisis ag oibriú de réir a ndeartha trí roinnt cainéal faisnéise:

eolas an lucht bainistíochta maidir le staid chórais um rialú inmheánach na hArd-Stiúrthóireachta, bailithe trí obair agus trí thaithí laethúil;

maoirseacht fhoirmiúil, obair leantach agus socruithe faireacháin na hArd-Stiúrthóireachta;

- na torthaí ón athbhreithniú bliantúil ICS ('lánchomhlíonadh na mbuncheanglas');
- na torthaí ón Measúnú Riosca;
- na rialuithe ex ante agus ex post, lena n-áirítear tuairiscí ar eisceachtaí agus/nó ar laigí sa rialú inmheánach;
- na torthaí ó iniúchtaí seachtracha airgeadais na hArd-Stiúrthóireachta;
- an obair iniúchta agus chomhairleoireachta arna déanamh ag Inniúlacht Iniúchta Inmheánaigh na hArd-Stiúrthóireachta;

meastóireachtaí ar na Cláir a chuir meastóirí seachtracha i gcrích..

Beidh aiseolas breise faoi leordhóthanacht an chórais rialaithe le fáil ón iniúchadh a dhéanfaidh IAC, IAS agus Cúirt Iniúchóirí na hEorpa.

Meastachán ar chostais agus ar shochair na rialuithe intuigthe leis an gcóras rialaithe

Rinneadh na rialuithe atá beartaithe a mheas go ginearálta i gcomhréir leis an sainmhíniú ar rialú inmheánach atá sonraithe i samhail COSO: próiseas a ceapadh chun cinnteacht réasúnta a thabhairt go ngnóthófar na cuspóirí maidir le héifeachtacht agus le héifeachtúlacht oibríochtaí, iontaofacht an tuairiscithe airgeadais, agus comhlíonadh na ndlíthe agus na rialacháin is infheidhme Déantar costais na rialuithe a mheas ar bhonn cuimsitheach agus clúdaítear aon ghníomhaíochtaí a bhfuil baint dhíreach nó indíreach acu le fíorú chearta na n-oibreoirí agus rialtacht an chaiteachais. Déantar iad a mhionsonrú feadh na gcéimeanna bainistíochta éagsúla, agus i gcomhréir leis an gcur síos ar an gcóras rialaithe atá beartaithe, nuair is féidir é.

Tá sonraí maidir le hailíniú beart úis agus réitigh chonarthacha bhreise lenar féidir gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh i gcás earráide cur chun feidhme a eascraíonn as na ceanglais ar áireamh sna coigeartuithe chun na hathruithe a bhfuil súil leo ar an togra nua a chur san áireamh.

An leibhéal ionchais riosca maidir le neamhchomhlíonadh rialacha is infheidhme a mheasúnú

Faoin gcóras rialaithe atá beartaithe, fanfaidh an leibhéal ionchais riosca maidir le neamhchomhlíonadh (atá sainmhínithe mar riosca ionchais earráide dlíthiúlachta agus rialtachta ar leibhéal na n-idirbheart) faoi bhun 2 % ar bhonn ilbhliantúil, ach ar chostas níos ísle i ngeall ar mhaolú minicíochta riosca agus tionchair riosca, a thiocfaidh as na bearta breise a ghlacfar.

Tá súil go dtitfidh an ráta earráide i ngeall ar an soiléiriú ar na rialacha is infheidhme lena n-áirítear ceanglais SMART, i ngeall ar threisiú breise ar na leigheasanna conarthacha agus ailíniú breise an úis.

Meastar go bhféadfar cuid bheag de bhuiséad an Chláir seo a chur chun feidhme faoi bhainistíocht dhíreach lárnach (féach thíos) le deontais agus le soláthar poiblí.

2.2.2.2. Deontais

Faisnéis faoi bhunú an chórais um rialú inmheánach

Tá an creat rialaithe inmheánaigh reatha bunaithe ar chur chun feidhme Chaighdeán Rialaithe Inmheánaigh an Choimisiúin, nósanna imeachta maidir leis na tionscadail is fearr a roghnú agus ionstraimí dlí a dhéanamh astu, bainistiú tionscadal agus conartha feadh shaolré an tionscadail, seiceálacha ex ante ar éilimh, lena n-áirítear deimhnithe iniúchta a fháil, deimhniú ex ante ar mhodheolaíochtaí costais, iniúchtaí ex post agus ceartuithe, agus meastóireacht.

Sna doiciméid a bhaineann le glaonna ar thograí, tá treoraíocht mhionsonraithe ar na rialacha incháilitheachta agus, go háirithe, ar na hearráidí is coitianta maidir le costais foirne. Iarrtar ar thairbhíthe a ndóthain mionsonraí faoi na costais atá tuartha a thabhairt agus iad ag déanamh togra, le go bhféadfar fíorú *ex ante* a dhéanamh agus earráidí nó míthuiscintí a d'fhéadfadh a bheith ann a aimsiú agus, nuair is gá, athruithe ar chur chun feidhme nó ar oiriúnú an chomhaontaithe deontais. Méadóidh sin go suntasach cinnteacht dlí na dtairbhíthe agus laghdóidh sé an riosca earráide.

Déanfar rialuithe *ex post* d'fhonn an meánráta earráide ionadaíoch a bheidh ann i gcónaí, fiú le hoiliúint, seiceálacha ex ante agus ceartuithe, a chinneadh. Beidh an straitéis iniúchta ex post le haghaidh caiteachais faoin gClár bunaithe ar iniúchadh airgeadais na n-idirbheart atá sainithe de réir samplála bunaithe ar luachanna airgeadaíochta, agus comhlánófar é le sampla bunaithe ar riosca. Déanfar an straitéis iniúchta ex post maidir le dlíthiúlacht agus rialtacht a chomhlánú le meastóireacht oibríochta neartaithe agus leis an straitéis frithchalaíse.

Meastachán ar chostais agus ar shochair na rialuithe atá intuigthe leis an gcóras rialaithe

Ní mór cothromaíocht a bhaint amach idir tharraingteacht an Chláir a mhéadú, ar thaobh amháin, tríd an ualach rialaithe a laghdú do na tairbhíthe (méadú muiníne agus dul i riosca ag úsáid níos mó rátaí comhréidhe, cnapshuimeanna agus scálaí costais aonaid) agus, ar an taobh eile, a áirithiú go bhfanfaidh an ráta earráidí neamhcheartaithe chomh híseal agus is féidir.

Bunóidh Ard-Stiúrthóireacht ENTR córas rialaithe inmheánaigh cost-éifeachtúil a thabharfaidh go leor cinnteachta go bhfuil an riosca earráide, feadh na tréimhse caiteachais ilbhliantúla, sa réimse idir 2-5 % sa bhliain agus is é an aidhm chríochnaitheach a bheidh leis sin, leibhéal iarmhair earráide a bhaint amach a bheidh chomh gar agus is féidir do 2 % tráth chríochnaigh na gclár ilbhliantúil, a luaithe a bheidh tionchar airgeadais na n-iniúchtaí uile, agus na mbeart ceartaitheach agus aisghabhála curtha san áireamh.

Beidh an straitéis iniúchta dírithe ar léiriú cothrom agus iontaofa den riosca earráide a chur ar fáil agus comharthaí calaíse a scrúdú go héifeachtach. Níor cheart do na seiceálacha *ex ante* a dhéanfar ar thograí sula síneofar an comhaontú deontais agus do shoiléiriú na rialacha incháilitheachta fad mór a chur leis an am is gá chun Conradh a thabhairt i gcrích. Tabharfaidh na hoifigigh um údarú, trí tharmhligéan, tuairisc bhliantúil ar na costais agus ar na sochair a bhaineann le rialú agus tabharfaidh an Coimisiún tuairisc don údarás reachtach faoi chuimsiú an Athbheithnithe Mheántearma maidir leis an leibhéal neamhchomhlíonta a d'fhéadfaí a bhaint amach.

An leibhéal ionchais riosca maidir le neamhchomhlíonadh rialacha is infheidhme a mheasúnú

A. Foinsí reatha earráide

Bunaithe ar thorthaí go dtí seo, tá earráidí rialta a bhaineann leis na nithe seo a leanas tugtha faoi deara:

- **costais phearsanra:** meánchostais nó costais bhuiséadaithe á ngearradh (seachas costais iarbhír), gan taifid leordhóthanacha a choimeád ar an am a caitheadh leis an

gclár, costas míreanna neamh-incháilithe a ghearradh (costais úinéara-bainisteora FBM).

- **costais dhíreacha eile:** ar na n-earráidí rialta a fuarthas tá fochonraitheoireacht gan réamhúdarú, nó na rialacha maidir le luach ar airgead urramú, etc.
- **costais indíreacha:** i roinnt cásanna is ionann na costais indíreacha agus céatadán de ráta comhréidh de chostais dhíreacha, ionas go mbeidh an earráid i gcostais indíreacha i gcomhréir leis an earráid i gcostais dhíreacha.

B. Deiseanna simpliúcháin atá beartaithe

Bainfidh an clár leas as na bearta simpliúcháin a áirítear san athbhreithniú tríbhliantúil den Ráiteas Airgeadais. Sa chomhthéacs sin, úsáidfí an Coimisiún an deis bearta simpliúcháin a ghlacadh, mar shampla scálaí costais aonaid le haghaidh úinéirí/bainisteoirí FBManna nó rátaí caighdeánacha a úsáid le haghaidh costas foirne i gcomhréir le gnáthphrionsabail chuntasaíochta na dtairbhíthe.

C. An méid a chuidíonn athruithe rialaithe an leibhéil ionchais de neamhchomhlíonadh a laghdú

Is é an status quo an túsphointe, bunaithe ar iniúchtaí deontais FP7 a rinneadh go dtí seo. Bunaithe ar na toimhdí seo a leanas:

- go mbeidh tairbhíthe deontas faoi chlár Copernicus amach anseo ar nós na dtairbhíthe a ghlac páirt in FP7, agus
- go meastar go dtugann na foinsí earráide atá liostaithe faoi phointe B thuas cuntas ar aon trian de na foinsí earráide,

tá súil go mbeidh laghdú ar an ráta earráide mar thoradh ar na bearta simpliúcháin atá ar áireamh sa Rialachán Airgeadais. Tá súil le laghdú eile ar earráidí mar thoradh ar an soiléiriú ex ante ar na rialacha incháilitheachta.

Conclúid: má chuirtear na bearta uile dá dtagraítear thuas le chéile, is é an aidhm chríochnaitheach leibhéil iarmhair earráide atá chomh gar agus is féidir do 2 % a bhaint amach faoi dheireadh shaolré an Chláir.

Tá an cás sin bunaithe ar an tuiscint nach mbeidh na bearta simpliúcháin faoi réir modhnuithe suntasacha le linn an phróisis cinnteoireachta.

2.2.2.3. Soláthar Poiblí

Tá an creat rialaithe inmheánaigh fothaithe ar chur chun feidhme Chaighdeáin Rialaithe Inmheánaigh an Choimisiúin, nósanna imeachta soláthair phoiblí maidir leis na tograí is fearr a roghnú agus maidir le bainistiú conartha feadh shaolré an tionscadail / chonartha, seiceálacha ex ante ar shonraisc agus seachnófar earráidí iarmhair os cionn 2 % sna híocaíochtaí.

2.3. Bearta chun calaois agus neamhrialtachtaí a chosc

Sonraigh bearta coisctheacha agus cosanta atá ann cheana nó atá beartaithe.

I gcreat Straitéis Frith-Chalaoise an Choimisiúin (CAFS)²³ agus tar éis dó cúnamh a fháil ó OLAF trí chomhairliúchán agus rannpháirtíocht i Líonra um Chosc agus Brath Calaoise (FPDNet) OLAF, tá a dréacht-Straitéis Calaoise (AFS) féin forbartha ag Ard-Stiúrthóireacht

²³

COM(2011)376, 24.06.2011

ENTR, straitéis ina gclúdaítear na bearta a bhaineann le cosc agus le brath calaois agus neamhrialtachtaí go himmheánach agus i ndáil le tairbhíthe agus le conraitheoirí a chosc agus a bhrath. Déanfar an AFS a thabhairt cothrom le dáta gach bliain.

I ndáil le deontais go háirithe, tá sé sonraithe i Plean Gníomhaíochta AFS AS ENTR go gcruthófar clár lárnach de na tairbhíthe (comhordaitheoirí, comhpháirtithe, fochonraitheoirí agus gníomhaithe eile) agus de na tionscadail go léir (tuarascálacha agus dearbhuithe costais). Leis an mbunachar sonraí sin, in éineacht leis na huirlisí cumhachtacha anailíse sonraí a bheartaítear a fháil chun táscairí calaoise nó ‘comharthaí rabhaidh’ a bhrath, tiocfaidh feabhas mór ar a fheidhmeanna rialaithe agus a chumais iniúchta.

Chun cur leis an eolas agus leis an acmhainn maidir le feidhmiú rialuithe coisctheacha agus éifeachtacha, foráiltear i bPlean Gníomhaíochta AFS AS ENTR go gcuirfear sainchúrsaí oiliúna agus ábhar treoraíochta ar fáil. Sa bhreis air sin, déanfar straitéis rialaithe le haghaidh mheastóireacht inniúlachtaí airgeadais agus teicniúla na dtairbhíthe a fhorbairt agus a chur chun feidhme, mar aon leis na tairbhíthe a aicmiú de réir riosca bunaithe ar tháscairí calaoise, clárú in uirlisí TF agus comharthaí rabhaidh le haghaidh iniúchtaí *ex ante* / *ex post*.

Lena chois sin, forbrófar nósanna imeachta iniúchta agus treoir maidir le hiniúchtaí *ex post* bunaithe ar riosca a bheidh dírithe ar chásanna agus ar neamhrialtachtaí is féidir a bheith ann. Beidh an AFS sin ag teacht níos fearr le caighdeáin rialaithe inmheánaigh, go háirithe leis an measúnú riosca, agus le AFS ASanna eile agus eintiteas fotharmligthe.

3. AN TIONCHAR AIRGEADAIS A MHEASTAR A BHEIDH AG AN TOGRA/TIONSCNAMH

3.1. Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil agus na línte buiséid ar a n-imrítear tionchar
Línte nua buiséid maidir le caiteachas atá á n-iarraidh cheana

In ord cheanteidil agus línte buiséid an chreata airgeadais ilbhliantúil.

Ceannteide al an chreata airgeadais ilbhliantúil	Líne buiséid	Cineál caiteachais	Ranníocaíocht			
	Uimhir [Ceannteideal.....]	Dif./neamh- dhif.	ó thíortha CSTE	ó thíortha is iarrthóirí	ó thríú tíortha	de réir bhrí Airteagal 21(2) (b) den Rialachán Airgeadais
[1]	02010404 – Caiteachas tacaíochta don Chlár Eorpach um Breathnóireacht na Cruinne (Copernicus)	Neamh-dhif	TÁ	NÍL	TÁ	NÍL
[1]	020601 – Seirbhísí oibríochta (Copernicus)	Dif	TÁ	NÍL	TÁ	NÍL
[1]	020602 – Breathnóireachtaí spásiompartha (Copernicus)	Dif	TÁ	NÍL	TÁ	NÍL

3.2. An tionchar a mheastar a bheidh ag an togra/tionscnamh ar chaiteachas

3.2.1. Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh ag an togra/tionscnamh ar chaiteachas

EUR milliún (go dtí an 3ú deachúil)

Ceannteideal an chreata airgeadais ilbhliantúil:	1	Fás cliste agus cuimsitheach
---	----------	-------------------------------------

AS na Fiontraíochta			Bliain 2014	Bliain 2015	Bliain 2016	Bliain 2017	Bliain 2018	Bliain 2019	Bliain 2020	Bliain 2021	IOMLÁN
• Leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí											
020601	Gealltanais	(1)	58,500	179,721	189,426	197,952	208,610	283,691	210,291		1,328,191
	Íocaíochtaí	(2)	29,215	195,417	188,779	197,673	207,871	266,906	231,030	11,300	1,328,191
020602	Gealltanais	(1)	301,933	373,949	394,141	411,880	434,051	590,279	437,556		2,943,789
	Íocaíochtaí	(2)	150,785	406,608	392,796	412,159	434,790	555,362	480,717	110,582	2,943,789
Leithreasuithe de chineál riaracháin arna maoiniú ó chlúdach na gclár sonrach ²⁴											
02010404		(3)	2,500	2,700	2,700	2,800	2,900	2,900	3,000		19,500
IOMLÁN na leithreasuithe i gcomhair DG na Fiontraíochta	Gealltanais	=1+1a +3	362,933	556,370	586,267	612,632	645,561	876,870	650,847		4,291,480
	Íocaíochtaí	=2+2a+3	182,500	604,725	584,275	612,632	645,561	825,168	714,737	121,882	4,291,480

²⁴ Cúnamh teicniúil agus/nó riaracháin agus caiteachas i dtacaíocht le cur chun feidhme clár an AE agus/nó gníomhaíochtaí (línte "BA" roimhe seo), taighde indíreach, taighde díreach.

Ceannteideal an chreata airgeadais ilbhliantúil:	5	" Caiteachas riaracháin "
---	----------	---------------------------

EUR milliún (go dtí an 3ú deachúil)

		Bliain 2014	Bliain 2015	Bliain 2016	Bliain 2017	Bliain 2018	Bliain 2019	Bliain 2020	IOMLÁN
AS na Fiontraíochta									
• Acmhainní daonna		4,497	5,259	5,894	5,894	5,894	5,894	5,894	39,226
• Caiteachas riaracháin eile		0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	2,401
IOMLÁN DG NA FIONTRAÍOCHTA	Leithreasuithe	4,840	5,602	6,237	6,237	6,237	6,237	6,237	41,627

IOMLÁN na leithreasuithe faoi CHEANNTIDEAL 5 den chreat airgeadais ilbhliantúil	(Iomlán na ngealltanais = Iomlán na n-íocaíochtaí)	4,840	5,602	6,237	6,237	6,237	6,237	6,237	41,627
--	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	---------------

EUR milliún (go dtí an 3ú deachúil)

		Bliain 2014	Bliain 2015	Bliain 2016	Bliain 2017	Bliain 2018	Bliain 2019	Bliain 2020	Bliain 2021	IOMLÁN
IOMLÁN na leithreasuithe faoi CHEANNTIDIL 1 go 5 den chreat airgeadais ilbhliantúil	Gealltanais	367,773	561,972	592,504	618,869	651,798	883,107	657,084		4,333,107
	Íocaíochtaí	187,340	610,327	590,512	618,869	651,798	831,405	720,974	121,882	4,333,107

3.2.2. An tionchar a mheastar a bheidh ag an togra/tionscnamh ar leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí

- ☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh úsáid na leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí
- ☒ Éilíonn an togra/tionscnamh úsáid na leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí, mar a mhínítear thíos:

Leithreasuithe faoi chomhair ghealltanais in EUR milliún (go dtí an 3ú deachúil)

Cuspóirí	BLIAIN 2014	BLIAIN 2015	BLIAIN 2016	BLIAIN 2017	BLIAIN 2018	BLIAIN 2019	BLIAIN 2020	IOMLÁN
CUSPÓIR SONRACH Uimh 1 Seirbhísí	58,500	179,721	189,426	197,952	208,610	283,691	210,291	1,328,191
CUSPÓIR SONRACH Uimh 2 Spás	301,933	373,949	394,141	411,880	434,051	590,279	437,556	2,943,789
COSTAS IOMLÁN	360,433	553,670	583,567	609,832	642,661	873,970	647,857	4,271,980

3.2.3. An tionchar a mheastar a bheidh ag an togra/tionscnamh ar leithreasuithe de chineál riaracháin

3.2.3.1. Achoimre

☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh úsáid na leithreasuithe de chineál riaracháin

☒ Éilíonn an togra/tionscnamh úsáid na leithreasuithe de chineál riaracháin, mar a mhínítear thíos:

EUR milliún (go dtí an tríú deachúil)

	Bliain 2014	Bliain 2015	Bliain 2016	Bliain 2017	Bliain 2018	Bliain 2019	Bliain 2020	IOMLÁN
CEANNTIDEAL 5 den chreat airgeadais ilbhliantúil								
Acmhainní daonna	4,497	5,259	5,894	5,894	5,894	5,894	5,894	39,226
Caiteachas riaracháin eile	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	2,401
Fo-iomlán CHEANNTIDEAL 5 den chreat airgeadais ilbhliantúil	4,840	5,602	6,237	6,237	6,237	6,237	6,237	41,627

Lasmuigh de CHEANNTIDEAL 5²⁵ den chreat airgeadais ilbhliantúil								
Acmhainní daonna								
Caiteachas eile de chineál riaracháin	2,500	2,700	2,700	2,800	2,900	2,900	3,000	19,500
Fo-iomlán lasmuigh de CHEANNTIDEAL 5 den chreat airgeadais ilbhliantúil								

IOMLÁN	7,340	8,302	8,937	9,037	9,137	9,137	9,237	61,127
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

²⁵

Cúnamh teicniúil agus/nó riaracháin agus caiteachas i dtacaíocht le cur chun feidhme clár an AE agus/nó gníomhaíochtaí (línte "BA" roimhe seo), taighde indíreach, taighde díreach.

3.2.3.2. Na hacmhainní daonna a mheastar a bheidh riachtanach

- ☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh úsáid na n-acmhainní daonna
- ☒ Éilíonn an togra/tionscnamh úsáid na n-acmhainní daonna, mar a mhínítear thíos:

Sloinnfear an meastachán i méideanna iomlána (nó go pointe deachúil amháin ar a mhéad)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
• Poist don phlean bunaithe (oifigigh agus gníomhairí sealadacha)							
02 01 01 01 (Ceanncheathrú agus Oifigí Ionadaíochta an Choimisiúin)	28	34	39	39	39	39	39
02 01 01 02 (Toscaireachtaí)	-	-	-	-	-	-	-
02 01 05 01 (Taighde indíreach)	-	-	-	-	-	-	-
10 01 05 01 (Taighde díreach)							
• Pearsanra seachtrach (in aonaid de Choibhéis Lánaimseartha: FTE)²⁶							
02 01 02 01 (CA, INT, SNE ón "gclúdach iomlánaíoch")	14	14	14	14	14	14	14
02 01 02 02 (CA, INT, JED, LA agus SNE sna toscaireachtaí)	-	-	-	-	-	-	-
02 01 04 yy²⁷	-	-	-	-	-	-	0
	-	-	-	-	-	-	0
02 01 05 02 (CA, INT, SNE - Taighde indíreach)	-	-	-	-	-	-	-
10 01 05 02 (CA, INT, SNE - Taighde díreach)	-	-	-	-	-	-	-
Línte buiséid eile (sonraigh)	-	-	-	-	-	-	-
IOMLÁN	42	48	53	53	53	53	53

Comhlíonfar na riachtanais acmhainní daonna trí fhoireann ón Ard Stiúrthóireacht a bhfuil bainistíocht an bhirt faoina cúram cheana agus/nó atá ath-implonaithe taobh istigh den Ard Stiúrthóireacht, mar aon le haon leithdháileadh breise a d'fhéadfaí a thabhairt don Ard Stiúrthóireacht atá i mbun bainistíochta faoi chuimsiú an nós imeachta maidir le leithdháileadh bliantúil i bhfianaise na srianta buiséadacha.

In 2013 tá na hacmhainní daonna atá ann faoi láthair cothrom le 29FTE (17 Poist don phlean bunaíochta agus 12 bhall foirne seachtrach seachtrach); méadú forásach go dtí 53 FTE (+ 22 Post don phlean bunaíochta agus + 2 bhall foirne le clúdach mar seo a leanas: Tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar 2016 de na comhaontuithe reatha tarmligthe, tá gá le hathmheasúnú a dhéanamh ar na hacmhainní leithdháilte d'fhonn a chinntiú gur féidir na cuspóirí a bhaint amach leis an bhfoireann atá ann. Is figiúirí táscaha iad na figiúirí iarbhair don tréimhse idir 2016 agus 2019 agus d'fhéadfaí athbhreithniú a dhéanamh orthu.

- i ndáil leis na 22 post breise don phlean bunaíochta (EPP); bheadh 8 á gclúdach trí ath-implonú laistigh de Stiúrthóireacht G d'Ard-Stiúrthóireacht na Fiontraíochta (foráiltear d'atheagrú chun na gníomhaíochtaí beartais Spáis agus na gníomhaíochtaí

²⁶ CA= Gníomhaire faoi Chonradh; INT= Foireann Ghníomhaireachta ("Intérimaire"); JED = "Jeune Expert en Délégation" (Saineolaithe Óga i dToscaireachtaí); LA= Gníomhaire Áitiúil; SNE= Saineolaí Náisiúnta ar Iasacht;

²⁷ Faoin tsíleáil do phearsanra seachtrach ó leithreasaí faoi chomhair oibríochtaí (línte "BA" roimhe seo).

taighde agus forbartha Spáis a chónascadh), agus bheadh 4 EPP eile á gclúdach trí ath-imlonnú laistigh d'Ard-Stiúrthóireacht na Fiontraíochta. Ní mór an 10 EPP breise chlúdach le hath-imlonnú ón gCoimisiún agus/nó le baill foirne ar iasacht ar iasacht (mis à disposition) ó Ard-Stiúrthóireachtaí a bhfuil baint acu le clár Copernicus mar a sonraíodh i gcinneadh an Choimisiúin ar chruthú GMES in 2006 (C(2006)673). Cuirfear isteach togra le haghaidh an cinneadh sin a mhodhnú.

- i ndáil leis an bpearsanra Seachtrach: Clúdófar 2 FTE breise a iarradh in 2014 le hath-imlonnú inmheánach; agus más gá; d'fhéadfaí acmhainní breise a iarraidh tar éis athbhreithniú 2016.

Cur síos ar na cúraimí atá le déanamh:

Oifigigh agus gníomhairí sealadacha	- Cur chun feidhme an chláir a ullmhú agus faireachán a dhéanamh air, sainmhíniú ar riachtanais na n-úsáideoirí san áireamh; - Comhlachtaí tarmligthe a roghnú; - Comhaontuithe tarmligin a idirbheartú (6 oiread de mhéadú) - Comhlachtaí tarmligin a mhaoirsiú (4 oiread de mhéadú); - Faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme an bhuiséid ar mhodh indíreach - Anailís dlí agus rialála a sholáthar d'fhonn tacú leis an bpróiseas déanta beartas; - A chinntiú go bhfuil réitigh atá beartaithe ag comhlíonadh na rialacha infheidhme; - Bainistíocht airgeadais fhónta a áirithiú agus na hidirbhearta airgeadais a bhaineann le bainistíocht conartha a dhéanamh; - Gníomhaíochtaí a dhéanamh a theastaíonn chun rialú éifeachtach costais a áirithiú; - Obair leantach a dhéanamh ar chomhar idirnáisiúnta agus comhaontuithe idirnáisiúnta a idirbheartú - Faireachán a dhéanamh ar ghnéithe slándála de Copernicus - Caidreamh a chothú le Ballstáit, i ndáil leis an ngné <i>in-situ</i> go háirithe - Measúnú riosca agus maolú (arna fhabhrú mar gheall ar nochtadh airgeadais don chlúdach feabhsaithe) - Caidreamh a chothú le Parlaimint agus Comhairle na hEorpa i gcomhréir le hAirteagal 58, 60-61 den Rialachán Airgeadais - Calaois agus neamhrialtachtaí a chosc agus caidreamh a chothú le OLAF agus le Cúirt Iniúchóirí na hEorpa - Páirt a ghlacadh i mbeartais sonraí agus i bhforfheidhmiú an bheartais i measc na bpáirtithe leasmhara uile - Tacú le roghnú ag úsáideoirí sna Ballstáit
Pearsanra seachtrach	Tacú leis na tascanna thuasluaite

3.2.4. Comhoiriúnacht don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha

- ☒ Tá an togra/tionscnamh comhoiriúnach don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha.
- ☐ Beidh athchlárú an cheannteidil ábhartha sa chreat airgeadais ilbhliantúil leis an togra/tionscnamh.
- ☐ Éilíonn an togra/tionscnamh go gcuirfear an ionstraim sholúbthachta i bhfeidhm nó go ndéanfar athbhreithniú ar an gcreat airgeadais ilbhliantúil²⁸.

3.2.5. Ranníocaíochtaí ó thríú páirtithe

- ☐ Ní dhéantar foráil sa togra/tionscnamh maidir le cómhaoiniú le tríú páirtithe
- ☒ Déantar foráil sa togra/tionscnamh maidir le cómhaoiniú atá réamh-mheasta thíos:
- ☐ Beidh an clár ar oscailt le haghaidh rannpháirtíochta do thríú tíortha ach níl aon chomhaontú foirmiúil curtha i gcrích go fóill.

Leithreasuithe in EUR milliún (go dtí an 3ú deachúil)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Iomlán
Sonraigh an comhlacht cómhaoinithe								
IOMLÁN na leithreasuithe cómhaoinithe								

²⁸

Féach pointí 19 agus 24 den Chomhaontú Idirinstitiúideach.

3.3. Tionchar a meastar a bheidh ar ioncam

- ☒ Ní bheidh tionchar airgeadais ar bith ag an togra ar ioncam.
- ☐ Beidh an tionchar airgeadais seo a leanas ag an togra/tionscnamh:
 - ☐ ar acmhainní dílse
 - ☐ ar ioncam ilghnéitheach

EUR milliún (go dtí an 3ú deachúil)

Líne ioncaim buiséid:	Leithreasuithe atá ar fáil don bhliain bhuiséid reatha	Tionchar an togra/tionscnaimh ²⁹						
		Bliain N	Bliain N+1	Bliain N+2	Bliain N+3	... Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6))		
Airteagal								

I gcás ioncaim ilghnéithigh atá 'sannta', sonraigh na línte buiséid a n-imrítear tionchar orthu (orthu).

Sonraigh an modh chun an tionchar ar ioncam a ríomh.

²⁹

Maidir le hacmhainní dílse traidisiúnta (dleachtanna custaim, tobhaigh siúcra), ní mór go mbeadh glanmhéideanna i gceist leis na méideanna sonraithe, i.e. méideanna comhlána tar éis asbhaint 25% le haghaidh costais bhailiúcháin.